

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

“vi når inte ut till alla barn som behöver oss”

Socialsekreterarnas egna beskrivningar av konsekvenser för barn som
bevittnar våld i nära relationer och socialtjänstens arbetssätt

Ola Majeed

Kandidatuppsats

HT 2023

Handledare: Carina Gallo

Abstract

Author: Ola Majeed

Title: "Vi når inte ut till alla barn som behöver oss"

Supervisor: Carina Gallo

Assessor: Susanna Johansson

Children witnessing domestic violence is a major social issue where many children lack protection. Previous research indicates that children who witness domestic violence have a hard time talking about the violence as it is considered a private matter. The current research highlights that social services experience shortcomings in their work with the target group and that many children that witness domestic violence miss out on support and protective measures. The aim of this study is to understand how social workers within social services describe how children are affected by witnessing domestic violence. The aim was achieved through the qualitative research approach where six interviews were conducted with social workers who work with children and families in the social service in Sweden. The results have been analyzed with the help of systems theory and the following theoretical concepts: street-level Bureaucracy, action space theory and vocational competence theory. The results reveal that social workers gain knowledge about the consequences that affect children who witness domestic violence in their various areas of life. The results also show that social workers raise their understanding of how witnessing domestic violence affects the child's self-image as well as their attachment relationships. In addition, the results show that social workers explain that their understanding of the consequences that affect children who witness domestic violence influences their decision during the preliminary assessment to initiate an investigation or not. In essence, the results show that the social worker highlights how their understanding of the consequences that affect children who witness domestic violence affects their way of working in supporting these children by using a mapping of the children's needs to make an individual assessment of which interventions are suitable to offer.

Nyckelord: social workers, experience, children who witness domestic violence, consequences, interventions,

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. 1 Problemformulering	4
1.2 Syfte	6
1.3 Frågeställningar	6
2.0 Kunskapsläge	6
2.1 Tillvägasset	6
2.3 Konsekvenser för barn	7
2.3.1 Långsiktiga effekter	7
2.3.2 Barnets anknytning	8
2.4 Socialtjänstens arbete	9
2.4.1 Socialtjänstens ansvar	9
2.4.2 Arbetssätt och förhållningssätt	10
2.4.3 Socialtjänstens bedömning och handlingsutrymme	11
2.4.4 Internationell användning av stödinsatser	12
2.4.5 Nationell användning av stödinsatser i Sverige	13
3.0 Teoretiska utgångspunkter	14
3.1 Systemteori	15
3.2 Gräsrotsbyråkrati, handlingsutrymme, yrkeskompetens	16
4.0 Metod och metodologiska överväganden	18
4.1 Förförståelse	18
4.2 Metodval	20
4.3 Urval	21
4.4 Genomförandet av intervjuerna	22
4.5 Analysmetod	23
4.6 Tillförlitlighet	25
4.7 Forskningsetiska övervägande	26
5.0 Resultat och analys	27
5.1 Våldets konsekvenser	28
5.1.2 Socialsekreterares kompetens	28
5.1.3 Barnets anknytning	32
5.1.4 Långsiktiga effekter	34
5.2 Socialtjänstens arbete	35
5.2.1 Aktualisering av ett barn	35
5.2.2 Socialsekreterarnas bedömning och handlingsutrymme	36
5.2.3 Att inleda en utredning	38
5.2.4 Insatser i hemmet	41
5.2.5 Insatser utanför hemmet	43
6.0 Avslutande diskussion	45
7.0 Referenslista	
8.0 Bilagor	54

Inledning

1. 1 Problemformulering

Barn som bevittnar våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem där många inte får samhällets insatser när det gäller skydd och stöd (Janson, 2010). Samhällsproblemet har existerat under en lång tid men under 1930-talet ansågs våld mot kvinnor vara en normaliserad del av äktenskap och inget offentligt diskussionsämne (Wendt Höjer, 2002). Idag finns det fortfarande synpunkter runt om i världen som definierar våld i nära relationer som ett privat problem som tillhör hemmiljön, vilket utgör en påverkan på offrets vilja till att göra en polisanmälan och söka skydd hos professionella (Ticu, 2020).

Partnervåld, kvinnomisshandel och mäns våld mot kvinnor har använts tidigare i detta forskningsfält. Efter år 2006 förekom det en användning av begreppet våld i nära relationer som belyser olika våldsformer mellan olika individer som har en nära relationer (Holmberg, 2006; Hearn, 2012; Enander, Holmberg & Lindgren, 2013). Denna studie kommer att använda termen barn som bevittnar våld i nära relationer därför att den belyser alla våldsformer som riktas mot barn och partner (Holmberg, Enander & Lindgren 2015). Denna studie fokuserar på barn som bevittnar när en pappa utsätter mamman för fysiskt och psykisk våld i hetrosexuella relationer. Våld i nära relationer utgör en negativ påverkan på utvecklingen hos barnet och deras anknytning till sina primära trygghetsfigurer (Lyckner & Metell, 2001). Effekterna av att vara vittne till våld fortsätter i vuxen ålder såsom depression, trauma, antisocial beteenden, droganvändning och allmänt våld och partnervåld (Downs et al., 1996; Ehrensaft et al., 2003; Henning et al., 1997; Widom 1989). Utsattheten som barn som bevittnar våld i nära relationer upplever är svårt att upptäcka i många situationer då det sker i det privata sfären i hemmet (Grip et al., 2013). Därmed är det viktigt att socialtjänsten upptäcker barn som bevittnar våld i nära relationer och erbjuder dem lämpliga stödinsatser (Kjellgren, Nilsson och Thulin, 2017).

I 5 kap 1 § socialtjänstlagen föreskrivs socialtjänstens ansvar att säkerställa att barn och ungdomars uppväxt sker i trygga och säkra miljöer (SFS 2001:453). Trots detta finns det många barn idag som är i behov av bistånd men som inte är kvalificerade utifrån informationsmängden som förekommer i ärendet. Därmed betonar tidigare forskning vikten handlingsutrymmets användning som hjälper socialarbetaren att få mer information i

klientsamtal som skulle öka dess kvalificering för insatser (Smith & Anderson, 2018; Östberg, 2010; Sorensen, 2019). Den svenska socialtjänsten har blivit utsatt för kritik som handlar om att barn som bevittnar våld i nära relationer inte erbjuds stöd och skyddsåtgärder som de behöver (Munger & Mattsson, 2018; Van Ufford et al., 2022). Arbetet med målgruppen kräver kunskaper om vilka konsekvenser som drabbar barnen, en tydlig uppfattning om barnets nätverk och mer specifikt vilken roll som anknytningspersonen har i situationen (Lundberg & Bergmark, 2021). Därför är det viktigt att undersöka hur socialsekreterare arbetar för att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer (Eriksson, Cater & Näsman, 2015, s. 43). Med termen att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer så syftas det på hur socialsekreterare inom barn och familj börjar arbeta när de får kännedom om att ett barn far illa eller riskerar det till följd av att bevittna våld och hur de går vidare med det genom olika steg tills det fattas ett beslut och en bedömning kring barnets situation.

Socialtjänsten ansvarar för att säkerställa att barn och ungdomars uppväxt sker i säkra miljöer, därför betonas vikten av att arbetet med barn som bevittnar våld i nära relationer kräver kunskaper om vilka konsekvenser som drabbar målgruppen. Dessutom finns det många barn som är i behov av stöd men som inte uppfyller kvalificeringskraven utifrån informationsmängden som förekommer i ärendet. Därmed kritiserades socialtjänsten för att inte erbjuda stöd och skyddsåtgärder för alla barn som behöver det. Därför betonas vikten av att socialsekreterare använder sitt handlingsutrymme för att öka informationsmängden. Tidigare studier indikerar att professionella aktörer möter oftast svårigheter i praktiken och konstaterar att de brister i att erbjuda relevant stöd, insatser och skydd till barn som upplever våld (Buckley m.fl. 2007; Devaney 2008; Humphreys 1999; McGee 2000). Då är det viktigt att undersöka vilka kunskaper som socialsekreterare har om olika konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer genom deras egna beskrivningar. Detta för att med hjälp av egna beskrivningar undersöka om socialsekreterare har tillräckligt med kunskaper som krävs i sitt arbete med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer, speciellt när många barn inte kvalificeras för att beviljas insatser trots att de behöver det.

Barn som bevittnar våld i nära relationer är ett relevant ämne till det sociala arbetet då barn drabbas långsiktigt av att bevittna våld i nära relationer och där många inte upptäcks av myndigheter för att kunna få sina behov tillgodosedda när det gäller stöd- och skyddsinsatser. Detta för att det också framgår att professionella brister i att erbjuda stöd till barn som bevittnar våld i nära relationer.

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att förstå hur socialsekreterare inom socialtjänsten beskriver hur barn påverkas av att bevittna våld i nära relationer för att kunna öka förståelsen om hur det påverkar socialsekreterarnas arbetssätt med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer.

1.3 Frågeställningar

1. Hur beskriver socialsekreterare vilken förståelse som de har om konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer ?
2. Hur beskriver socialsekreterare hur deras förståelse om konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer påverkar deras arbete med att stödja dessa barn ?

2.0 Kunskapsläge

Kapitlet redogör för kort tidigare forskning som belyser synen på våld i nära relationer genom historien för att tydliggöra sammanhanget för att sedan lyfta studier som belyser hur barn som bevittnar våld i nära relationer drabbas på olika sätt. Dessutom omfattar kapitlet svenska studier om hur socialtjänsten arbetar på olika sätt med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer men även vilka insatser som används i Sverige och internationellt.

2.1 Tillvägasset

Jag strävade efter att hitta forskning som belyser socialarbetarnas beskrivningar av hur barn påverkas av att bevittna våld i nära relationer samt socialsekreterare som beskriver sitt arbete med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer. Det var svårt att hitta svensk tidigare forskning som utgår från socialarbetarnas beskrivningar av hur barn påverkas av att bevittna våld i nära relationer, därmed används forskning som belyser allmänt konsekvenserna för målgruppen. Det var även svårt att hitta svensk forskning som lyfter upp socialsekreterarnas beskrivningar av sitt arbete med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer. Därför

användes internationell forskning som belyser användning av insatser riktade till målgruppen och den mängd svensk forskning som hittades.

Det har gjorts sökningar på olika sökmotorer för att hitta användbar forskning till uppsatsen, bland annat Google Scholar och Lubsearch. Sökorden och variationer av termer som har främst använt är “socialtjänsten”, “barn som bevittnar våld i nära relationer”, “våld i nära relationer”, “socialsekreterare”, “insatser”, “konsekvenser barn som bevittnar våld i nära relationer” och “socialtjänsten sverige”. I syfte att hitta internationell forskning användes även följande engelska nyckelord samt variationer av termer: “social worker”, “domestic violence”, “children who witness domestic violence”, “social care”, “interventions” samt “children who witness domestic violence interventions”. Referentgranskade litteratur, lagstiftningar, avhandlingar samt nationella utvärderingar som har använts är publicerade mellan år 1989 och 2022.

2.3 Konsekvenser för barn

Kapitlet lyfter upp vilken kunskap det finns i detta forskningsfält om vilka konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer. Kapitlet är relativt kort därför att syftet med inkluderingen av detta kapitlet är att öka förståelsen om vilka kunskaper som socialsekreterarna har om vilka konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer påverkar deras arbete med att stödja målgruppen.

2.3.1 Långsiktiga effekter

Att bevittna våld i nära relationer leder till stora konsekvenser för barnet både kortsiktigt och långsiktigt som präglas av en individuell karaktär.

Att bevittna våld i nära relationer kan ha en varierande karaktär när det gäller intensitet men även formen. Barn som bevittnar har ett behov av att hantera sina erfarenheter av våld med hjälp av sina omgivning, men ibland förekommer det kulturella normer som förbjuder ideen om att belysa våldet som sker i hemmet (Eriksson, 2012). Till följd av detta blir barnens möjligheter begränsade när det gäller att reflektera över sina upplevelser samt deras utrymme till att hitta strategier i bearbetningssyfte (ibid). Effekterna hos barn som bevittnar våld i nära relationer är individuellt då vissa barn kan uppleva ilska, rädsla och förvirring medan andra barn kan isolera sig själva och bli allt mer tillbakadragna (Bernstein Timmons & Lieberman,

2019; Mueller & Tronic, 2019). Konsekvenserna hos barn som bevittnar våld i nära relationer fortsätter i vuxen ålder i form av depression, trauma, antisocial beteende och ökade risker samt användning av droger (Downs et al., 1996; Ehrensaft et al., 2003; Henning et al., 1997; Widom 1989). Utvecklings- och akademiska brister förekommer bland barn som bevittnar när pappan utsätter mamman för våld i hemmet (Pfouts et al., 1982). Depression, ångest och lång självkänsla är också effekter som nämns (Fantuzzo et al., 1999; Graham - Berccarmann et al., 2007).

Andra konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer är oro, aggression ilska samt olika symtom av PTSD utifrån barnens livskontext, ålder och kön (Överlien, 2007). Barn som bevittnar när pappan utsätter mamman för olika vårdformer såsom psykisk samt fysisk våld tendera att observera våldet som utövas som i sin tur leder till inläring och utövning av våld i parrelationer i framtiden (ibid). Dessutom har barn som bevittnar våld i nära relationer ökade risker för att ha sämre självregleringsförmåga samut utveckla sämre beteendemässiga strategier för att kunna hantera svåra situationer (Stiller, 2021). Barn som bevittnar våld i nära relationer växer upp med att normalisera förekomsten av våld och betraktar våld som vanliga bråk mellan föräldrarna (ibid).

2.3.2 Barnets anknytning

Barn utvecklas på olika sätt utifrån deras anknytningsstil till sina föräldrar (Mothander & Granqvist 2020, s. 17; Broberg, Granqvist, Ivarsson & Risholm Mothander, 2010; Stiller, 2021, s.3). Det är viktigt att barnet har en väletablerad anknytning till sina föräldrar för att barnet ska kunna utveckla sin självregleringsförmåga (Stiller, 2021, s.3). Barnets anknytning betraktas vara trygg när barnet får trygghet och närhet av sina anknytningspersoner (Broberg, Granqvist, Ivarsson & Risholm Mothander, 2010). När föräldrarna utgör källan för stress och rädsla såsom när det ena föräldrar utsätter den andra för våld bidrar det till att barnet utvecklar olika sätt för att bearbeta och handskas med våldet som de bevittnar (Grip et al., 2013). Återkommande upplevelser av att föräldrarna utgör källan till stress eller än känslomässigt otillgängliga ökar risken för att barnet utvecklar en ej organiserad anknytning som anses vara den allvarligaste formen av anknytningsstil (Ibid). Det är vanligt förekommande att barnet känner ett ansvar att skydda mamman från våldet som hon utsätts för trots att de också behöver skydd. Därmed sätter barnet höga förväntningar på sig själv och skuldbelägger sig själv när de inte lyckas stoppa våldet (Osofsky, 2003; Kostelny & Wessells, 2021).

En otrygg anknytningsstil förekommer när barnens behov av närhet och trygghet inte tillgodoses av sina anknytningsfigurer (Broberg, Granqvist, Ivarsson & Risholm Mothander, 2010). Barn med otrygg anknytningsstil har ett mindre intresse för långvariga kärleksrelationer i framtiden och är obekväma med relationer som kräver närhet (Weiss et al., 2011; Searles & Meara, 1999). Dessa barn upplever även svårigheter när det kommer till att uttrycka sina känslor, av den anledningen att barn som bevittnar våld i nära relationer ser hur pappan använder sig av olika våldsformer för att uttrycka en känsla (Searles & Meara, 1999). Ibland bidrar en otrygg anknytningsstil till att barnet upplever svårigheter med att bli självständiga individer och känner ett ständigt behov för intimitet och närhet från sin omgivning (Broberg, Mothander & Granqvist, 2020).

2.4 Socialtjänstens arbete

Kapitlet fokuserar på hur socialtjänsten arbetar på olika sätt för att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer. Avsnitten som lyfts upp är följande: socialtjänstens ansvar, bedömning och utredning, arbetssätt och förhållningssätt, handlingsutrymme, internationell användning av stödinsatser samt nationell användning av stödinsatser i Sverige.

2.4.1 Socialtjänstens ansvar

Idag har socialnämnden en skyldighet att utan dröjsmål påbörja en utredning utifrån informationen som förekommer till socialnämndens kännedom genom anmälan, ansökan eller på annat sätt som tyder på att det krävs någon form av åtgärd från nämnde enligt 11 Kap 1 § Socialtjänstlagen (SFS 2001:453). Vid uppsatsens genomförande höstterminen 2022 så var det reglerat på det sättet att socialnämnden har skyldighet att omedelbart påbörja en utredning när det förekommer misstanke om att barn befinner sig i en utsatt situation till följd av att uppleva eller bevittna våld i nära relationer (ibid). Idag är socialnämnden även skyldiga att vid anmälningar gällande barn eller unga som rör 11 kap 1 § socialtjänstlagen genast bedöma om barnet behöver omedelbara skyddsåtgärder enligt 11 kap 1a § socialtjänstlagen (SFS 2001:453). Vid studiens uppsatsens genomförande så var det reglerat på det sättet att socialnämnden är skyldig att utan dröjsmål bedöma om barnet behöver omedelbara skyddsåtgärder (ibid).

Socialstyrelsen belyser vikten av att förstå att barn som bevittnar eller har utsatts för våld i nära relationer utgör en mångfacetterad grupp för att sedan erbjuda dem olika former av

stödinsatser som kan vara lämpliga i olika situationer (Socialstyrelsen, 2016; Kjellgren, Nilsson och Thulin, 2017). I 5 kap 1 § socialtjänstlagen föreskrivs socialtjänstens ansvar att säkerställa att barn och ungdomars uppväxt sker i trygga och säkra miljöer (SFS 2001:453 Socialtjänstlagen). Socialtjänsten ska därmed aktivt arbeta med barn som har löpande risker att fara illa eller med barn som redan befinner sig i en utsatt situation som ställer krav på omgående skyddsinsatser eller stödinsatser (Mattsson, 2017).

2.4.2 Arbetsätt och förhållningssätt

I tidigare forskning framgår det att socialsekreterare uppger att de kommer i regelbunden kontakt med frågor och ärenden som berör våld i nära relationer, därmed ställs höga krav på deras kompetenser och kunskaper för att kunna kartlägga problem och identifiera vilka behov av stöd och hjälpinsatser som föreligger hos individen (Lundberg & Bergmark, 2021). Dessutom krävs det rätt förståelse för barnen för barnens egna beskrivningar och upplevelser av våldet som de bevittnar för att socialsekreteraren ska kunna erbjuda dem rätt stöd (Eriksson, Cater, Näsman, 2015, s.43). I en svensk studie genomförd av Lundberg & Bergmark uppger ett stort antal av de deltagande socialsekreterare att det finns brister i utrustningen som de bär i arbetet med barn som bevittnar våld i nära relationer som handlar om yrkeserfarenhet som påverkar deras självförtroende negativt (Lundberg & Bergmark, 2021). Det framgår i tidigare forskning att professionella socialarbetare som arbetar med barn som bevittnar våld i nära relationer kan möta svårigheter i bedömningen av vilka risker det finns för målgruppen (Broberg et al., 2015),

I tidigare forskning framgår det att socialarbetares bedömningar till barn som bevittnar våld i nära relationer utgör en process med en hög grad av komplexitet (Gumuscu, Nygren och Khoo, 2018). Det är viktigt att vara införstådd med den komplexa hanteringen av ärenden som präglas av våld som en socialarbetare möter under sin yrkesutövning där familjeärenden präglas av komplexa förhållanden (Gumuscu, Nygren och Khoo, 2018; Van Ufford et al., 2022; Leviner, 2013). Andra faktorer som kan påverka socialarbetarnas förmåga att hantera ärenden som präglas av våld i nära relationer är kompetens och kunskaper om våld i nära relationer. Det framgår även i tidigare forskning att professionella aktörer är medvetna om att de ibland brister i att känna igen och erbjuda relevant stöd, insatser och skydd till barn som bevittnar våld i nära relationer (Buckley et al., 2007; Devaney, 2008; Humphreys, 1999; McGee, 2000). Därmed belyser tidigare forskningen behovet av att höja socialarbetarnas kompetensnivå samt kunskaper om våld i nära relationer (Lundberg & Bergmark, 2021). Det

är viktigt att ha förståelse för att olika barn får varierande konsekvenser, reaktionsmönster och därmed är det viktigt att göra en individuell bedömning i syfte att göra rätt bedömning av insatser (Poole, Beran och Thurston, 2018; Isdal, 2017).

2.4.3 Socialtjänstens bedömning och handlingsutrymme

Det är inte alltid en utredning inleds när det finns misstanke om att ett barn som bevittnar våld i nära relationer far illa, därmed har den svenska socialtjänsten blivit utsatt för kritik som handlar om att barn som bevittnar våld i nära relationer inte erbjuds stöd och skyddsåtgärder (Munger & Mattsson, 2018; Van Ufford et al., 2022). Detta förekommer trots socialtjänstens skyldighet att inleda utredningar, göra individuella bedömningar för att sedan erbjuda lämpliga insatser utifrån barnets individuella situation (SFS 2001:453; Munger & Mattsson, 2018; Van Ufford et al., 2022).

Det finns risker för att barn som bevittnar våld i nära relationer förbises utifrån socialarbetarnas beslut att påbörja en utredning eller inte utifrån informationen som framkommer under förhandsbedömningen (Munger & Mattsson, 2018; Van Ufford et al., 2022). Dessutom framgår det i tidigare forskning att 70,7 % av socialtjänstens utredningar avslutas utan att socialsekreteraren fattar beslut om skydds- och stödinsatser. Av dessa utredningar som avslutades utan något beslut kring skydds- och stödinsatser så var det 60,1 % av fallen där barn bidrog med information om våldet som de har bevittnat (ibid). Det är fortfarande ett stort antal av barn som bevittnar våld i nära relationer som inte upptäcks av myndigheter för att kunna få sina behov tillgodosedda när det gäller stöd- och skyddsinsatser (Eriksson et al., 2007).

Idag finns det många klienter som är i behov av bistånd men utifrån den tillgängliga informationen i ärendet så bedöms de inte vara kvalificerade för bistånd trots att de egentligen har rätt till insatserna (Smith & Anderson, 2018; Östberg, 2010; Sorensen, 2019). Därmed brukar socialarbetaren möta svårigheter att få vissa klienter att uppfylla de kvalificerade krifterna för att uppfylla rätten till bistånd (Smith & Anderson, 2018). Tidigare forskning indikerar att i dessa situationer uppstår ett tydligt behov av socialarbetarnas användning av handlingsutrymme. Användning av handlingsutrymme kan hjälpa socialarbetaren att få mer information i klientsamtal som skulle öka dess kvalificering för insatser och sedan

orientera sig inom lagens ramar för kunna stödja klienterna genom att erbjuda dem lämpliga insatser (Smith & Anderson, 2018; Östberg, 2010; Sorensen, 2019).

Faktorer som påverkar socialarbetarnas handlingsutrymme är organisationen som de arbetar i, arbetsuppgifterna, kompetens, erfarenheter, skicklighet samt engagemang (Sorensen, 2019). Det framgår även i tidigare forskning att socialarbetare med mindre livserfarenhet brukar betrakta riktlinjer, kriterier och rutiner som generella och därmed har svårigheter med att göra särskilda bedömningar. Detta indikerar på brist på erfarenheter och kunskap om olika strategier för att kunna orientera sig inom organisationens policys (ibid).

2.4.4 Internationell användning av stödinsatser

Det framgår i tidigare forskning att socialarbetaren använder sig av olika insatser i deras arbete att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer. Stödjande insatser riktat till barn som bevittnar våld i nära relationer ökar förståelsen hos barnet för sina erfarenheter av våld i syfte att barnen får en bild av verkligheten som de levde i (Grip et al., 2013; Poole, Beran och Thurston, 2018). I internationella studier framgår det olika syften med stödinsatser riktade till barn som bevittnar våld i nära relationer såsom behandling av symtom på beteendestörningar (Bermann, Lynch, Banyard, Devoe, & Halabu, 2007; Jaffe et al., 1990 ; Jouriles et al., 2001).

Gruppsamtal betraktas vara som den mest förekommande stödinsatsen som är riktat till barn som bevittnar våld i nära relationer därför att barn som delar sina upplevelser av att bevittna våld med andra barn som genomgått liknande erfarenheter kan underlätta för barn att känna sig mindre isolerade med sina problem (McAllister Groves, 1999). Gruppsamtal riktas till äldre barn då de har en god reflektionsförmåga kring olika ämnen såsom kontroll och makt i vardagen, men individuell samtalskontakt erbjuds till förskolebarn parallellt med insatser riktade till föräldrarna (Jaffe et al., 1990; McAllister Groves 1999). Stödsamtal riktade till barn som bevittnar våld i nära relationer erbjuder stöd för att förstärka relationen mellan barnet och mamma som anses vara barnets anknytningsfigur men fokuserar även på följande aspekter: problemlösningsförmåga, stresshantering, minskning av beteendeproblem och bearbetning av trauma (Jaffe et al., 1990; Humphreys et al., 2001). I syfte att främja barnets återhämtning föreslår forskare att det sker en mobilisering av resurser samt socialt stöd från barnets sociala nätverk såsom skola, släkt och även föräldrar om det är möjligt (Berkowitz & Marans, 2006).

Barn som deltog i båda barn- och föräldrainsatser visade mer tecken på förbättring av sitt psykiska mående genom minskade beteendeproblem, minskade självanklagelser, minskad aggressivitet, utvecklade sin förmåga till problemlösning och utvecklade sociala förmågor (Graham-Bermann et al., 2007). I tidigare forskning framgår det även behov av ökad kunskap om målgruppen barn som bevittnar våld i nära relationer samt om anledningarna och omständigheterna som påverkar vilka konsekvenser vissa barn som har bevittnat våld i nära relationer får jämfört med andra barn som visar ökad motståndskraft, för att kunna utforma lämpliga insatser utifrån målgruppens varierande behov och problematik (Rivett m.fl., 2006; Graham-Bermann & Hughes, 2003).

2.4.5 Nationell användning av stödinsatser i Sverige

Det finns en variation av insatser som erbjuds enligt socialtjänstlagen som har olika karaktär: såsom individuella som beviljas utifrån en individuell behovsprövning, men även andra insatser som klassas som service då de beviljas till klienterna utan att det ställs krav på att bedöma utifrån en individuell behovsprövning (Socialstyrelsen, 2015; SFS 2001:453 Socialtjänstlagen). Öppenvårdsinsatser riktas till barn som bevittnar våld i nära relationer utan att barnet omplaceras från sin hemmiljö samtidigt som det erbjuds även stöd till familjer där syftet med att bevilja insatser som genomförs i hemmiljön är främst i förebyggande syfte inför beslut om placeringar på institutioner och familjehem (Östberg, 2015; Lundström & Vinnerljung, 2001; Höjer et al., 2012). Det framgår i vissa studier att importering av stödinsatser inte ger samma grad av effektivitet och resultat jämfört med landet och den kulturella miljön som den har utvecklats i (Sundell och Ferrer-Wreder; Ferrer-Wreder et al., 2012).

I en internationell kontext tenderar Sverige att sticka ut med den mest vanligt förekommande insatsen individuella samtal främst utifrån "Trappan-modellen", där enskilt samtalsstöd erbjuds i flera kommuner i form av krissamtal, råd-och stödsamtal till barn med ingen antal maxgräns för hur många samtal som erbjuds om bedömningen görs att det erbjuds som en serviceinsats (Cater, 2009; Cater & Ekbohm, 2014; Östberg, 2015). Det framgår även att kontaktfamilj/kontaktpersoner erbjuds i samtliga kommuner och riktas främst till barn som bevittnar våld i nära relationer (Östberg, 2015). Det erbjuds även program- och gruppverksamheter för barn och föräldrar där det praktiska upplägget utgår främst utifrån en strukturerad modell där olika kommuner riktar denna insatsen till barn som bevittnar våld i nära relationer (Östberg, 2015). Inkludering av barn och föräldrar bidrar till val av lämpliga

insatser med hög effektivitet, detta då modern betraktas som en trygg figur för den utsatta barnet att lita på när den andra föräldrar utgör gärningsmannen i scenarion (Poole et al. 2008). Å andra sidan kan våld i nära relationer som mamman bevittnar ha en påverkan på sin föräldraförmåga, därmed är det inte alltid lätt för en modern i våld scenario att garantera barnet den trygghet och närhet som de behöver (ibid). Därmed är det viktigt att arbeta med de utsatta föräldrarna i syfte att komma i verklighet med våldet som de utsattes för, för att sedan uppmärksamma deras föräldraförmåga och öka deras effektivitet som föräldrar (Poole et al. 2008).

Vid situationer där varken individuella insatser eller gruppinterventioner betraktas vara tillräcklig för att kunna tillgodose behoven hos barn som utsätts för eller bevittnar våld i nära relationer eller övervägs möjligheten för att placera barnet i familjehem utifrån socialtjänstlagen och kräver vårdnadshavarens samtycke (Lindell & Svedin, 2004). Barn kan även placeras enligt lagen om vård av unga i situationer när övriga insatser som kräver vårdnadshavarens samtycke inte blir aktuella, medan en kontaktfamilj erbjuds barn som inte uppfyllde kriterierna för en placering i familjehem enligt socialtjänstlagen eller lagen om vård av unga (Lindell & Svedin, 2004; SFS 2001:453 Socialtjänstlagen). Ibland görs bedömning att det råder ytterligare ett behov hos barnen för att bli psykologiskt utredda, därför skickas en remiss till barn- och ungdomspsykiatri parallellt med pågående stödkontakter från socialtjänsten (Grip et al. 2013; Lindell & Svedin 2004).

Den viktigaste stödinsatsen att erbjuda barn som har bevittnat våld i nära relationer är skyddat boende utifrån skyddsaspekten då det är viktigt att barnet inte exponeras för eller bevittnar mer våld, där barnen kan vara tillfälligt placerade i en trygg miljö under tiden som det planeras en eventuell flytt till en trygg plats där våldsutövare inte kan komma i kontakt med offren (Broberg 2011). De flesta barn brukar placeras i ett skyddat boende tillsammans med sina mammor genom socialtjänsten där mammorna bär fortfarande ansvaret över sina barn, men barnen får också egna insatser (Almqvist, Norlen & Tingberg 2019).

3.0 Teoretiska utgångspunkter

Avsnittet inkluderar en redogörelse för de centrala teoretiska utgångspunkterna som studien utgår från. Analysen av studiens empiriska datamaterial sker med hjälp av främst av Ludvig Von Bertalanffys systemteori samt följande teoretiska begrepp: gräsrotsbyråkrati,

handlingsutrymme och yrkeskompetens. Systemteorins sätt att tolka olika system och samspelet mellan komponenter i olika system är relevant för studiens syfte då den kan öka förståelsen för hur barn påverkas i olika livsområden av att bevittna våld nära relationer men även hur socialsekreterare arbetar i organisationen som betraktas som ett system. Medan de teoretiska begreppen belyser hur socialarbetare arbetar inom en organisation med hjälp av termen gräsrotsbyråkrater som deras användning till handlingsutrymme. Medan yrkeskompetens tydliggör utrustning som socialarbetare bär på vid utförandet av deras arbetsuppgifter.

3.1 Systemteori

Den österrikisk biolog och teoretiker Ludvig Von Bertalanffy grundade den generella systemteori, ett tvärvetenskapligt koncept som har sina rötter inom olika discipliner inklusive biologi, psykologi och samhällsvetenskap. Bertalanffy presenterades systemteori år 1945 som fokuserar på att förstå system genom att betrakta dem som helheter snarare än som en samling av enskilda komponenter. Teorin fokuserar på helhetsbilden samtidigt som den förklarar samspelet och interaktionen mellan komponenter såsom individer (Ritzer, 2009).

Payne betonar att en individ som är en del av flera system som tillsammans utgör en helhet. Begreppet system definieras som en grupp av komponenter som är sammanlänkade och integrerar med varandra för att uppfylla ett gemensamt mål eller funktion exempelvis en organisation. Barn kan också vara en del av olika system såsom familjer, fotbollslag och skolan. Det sker en ständig interaktion mellan individerna i olika system där de utgör en påverkan på varandra. Varje individ tillhör olika system samtidigt där de har olika relationer och roller inom varje respektive system. Det sker även en interaktion och integration mellan olika system genom utbyte av information och handlingar med varandra vid behov. Genom att förstå interaktionen mellan olika system och samspelet mellan olika komponenter bidrar det till en helhetsbild (Payne, 2015).

Payne argumenterar för att systemteorin erbjuder verktyg för att observera och tolka världen med dess komplexa nätverk av människor och deras relationer. Huvudsyftet med systemteori är att synliggöra och analysera interaktioner mellan olika aktörer och system för att sedan identifiera mönster, funktioner och relationer. Fokuset riktas åt att belysa individens tillhörighet till ett system samt betona deras ömsesidiga beroende av varandra och sin miljö.

Payne menar att systemteorins verktyg förtydligar gränserna som förekommer mellan olika system i det sociala arbetet samtidigt som den inte utmanar den rådande sociala ordningen.

Payne poängterar att systemteorin anpassar sig till och synliggör de strukturer som involverar makt och auktoritet som förekommer inom professions- och myndighetsstrukturen (Payne, 2015). Ett nätverk runt om varje enskild individ kan också utgöra ett system utifrån systemteorin. Exempel på system som kan finnas kring barnet är familjen, skolan och fotbollslaget där det sker interaktion och samspel mellan olika individer där de utgör en påverkan på varandra. Payne konstaterar att individens nätverk som definieras som system omfattar betraktas som en viktig grund i människors liv där individerna framhävs i en beroendeställning till varandra och till sin omgivning. Payne kategoriserar människans sociala liv i olika system som integreras snarare än isolerade grupper (Payne, 2015, s. 260). Av den anledningen framhävs vikten av att rikta stödinsatser till relationerna som förekommer i individens sociala nätverk och inte bara till själva individen. Det är viktigt att främja ett aktivt och stödjande nätverk kring individen som kan utgöra en resurs för stöd och omsorg när individen behöver det. Payne konstaterar att inom det sociala nätverksarbete strävar dem professionella efter att identifiera individens formella samt informella sociala nätverk. Sedan riktas fokuset åt att utöka och aktivera dessa nätverk för att säkerställa en stabil tillvaro och framtid för klienten. Precis som inom systemteorin kan individer i nätverket ha varierande roller och ansvarsområden (Payne, 2015, s. 210).

3.2 Gräsrotsbyråkrati, handlingsutrymme, yrkeskompetens

Johansson beskriver Michael Lipskys teori som presenterade år 1976 som riktar sig mot offentliga tjänstemän som har en direkt klientkontakt i sin professionella roll och som har handlingsutrymme inom deras verksamheter som beskrivs som byråkratiska organisationer (Johansson, 2007, s.41). Lipsky lyfter upp socialarbetare som gräsrotsbyråkrater med egna bedömningar som präglas av ett tydligt handlingsutrymme för att kunna hantera komplexa ärenden samtidigt som de navigerar inom organisationens regler, normer och allmänna förordningar (Lipsky, 2016, s.3-4).

Enligt Lipsky förväntas gräsrotsbyråkrater att ta hänsyn i klientmöten till varje individs personliga förutsättningar och individuella livssituationer. I praktiken kan dessa förväntningar

påverkas av förutsättningarna som socialarbetaren arbetar under som ställer krav på att alla klienter får en likabehandling samtidigt som det förekommer ett stort antal ärenden som krävs för hantering inom en kort tidsperiod. Gräsrotsbyråkrater förväntas göra detta samtidigt som de navigerar sig genom de övergripande byråkratiska strukturerna och regelverken som styr deras praktiska arbete (Lipsky, 2010). Gräsrotsbyråkrater bär också på huvudansvaret för informationsinsamling av klienterna och behoven för att sedan kunna bedöma ärendet och erbjuda stöd inom regelverken och insatser som förekommer inom organisationen (Blomberg & Duner 2016).

Lipsky resonerar kring gräsrotsbyråkratens ansvar för utredningar, bedömningar kring klientens situation för att sedan erbjuda lämpliga insatser. Samtidigt ställs krav på att lagstiftningen och regelverket följs och integreras i det praktiska arbetet med klienterna. Därmed står gräsrotsbyråkrater inför utmaningar som avser att integrera lagstiftningen och regelverk så finns det ett tydligt behov för handlingsutrymme i praktiken som de även har. Utmaningarna som de ställs inför handlar främst om att gräsrotsbyråkraterna ska utgå från reglerna samtidigt som de måste ta hänsyn till klienternas individuella situationer och behov då vissa klienter som behöver hjälp kanske inte kvalificerar sig till insatserna (Lipsky, 2010). Samtidigt menar Johansson att gräsrotsbyråkratens handlingsutrymme är nödvändig i praktiken då organisationen påverkas av yttre samhällsfaktorer såsom lagar och resurser. Handlingsutrymme möjliggör att gräsrotsbyråkraterna genomför egna utredningar och bedömningar för att kunna tillgodose klientens stödbehov (Johansson, 2007).

Rokenes och Hanssen definierar yrkeskompetens som den nödvändiga kompetens som den anställda behöver för att utföra sina arbetsuppgifter inom ett visst yrke. Det omfattar yrkesutövares kapacitet att ha förståelse och sätt att hantera dem olika utmaningarna som uppstår i praktiken samt dem förväntningarna utifrån ett professionellt perspektiv som ställs på dem. Yrkeskompeten syftar även på kombinationen av relationskompetensen och handlingskompetens som en yrkesverksam behöver ha i det praktiska arbetet. Handlingskompetens syftar på den individuella eller yrkesutövares förmåga att använda och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i situationer som kräver praktisk skicklighet. Det handlar även om att kunna omsätta teoretisk kunskap i praktisk handling, fatta vägledande beslut och ha en god ledningsförmåga i olika arbetssituationer. Dessa förmågor och färdigheter som omfattas av yrkeskompetens för att kunna utföra det praktiska arbetet skiljer sig i olika arbetsområden (Rokenes och Hanssen, 2016, s.6-12).

Rokenes och Hanssen beskriver relationskompetens förmågan hos den professionella att integrera, förstå och bemöta andra människor på ett lämpligt sätt. Det avser förmågan att ha förståelse för olika känslor som uppstår hos individer i olika sammanhang. Relationskompetens omfattar även en självmedvetenhet och förståelse för vilken roll som man har samt förmågan att kunna skapa, upprätthålla och avsluta relationer på ett professionellt sätt. Dessutom handlar om förmågan att kunna kommunicera, samarbeta och integrera på ett effektivt sätt med andra. En hög grad av relationskompetens är nödvändig för att den professionella ska kunna navigera sig framgångsrikt i olika professionella sammanhang för att kunna skapa meningsfulla och förtroendefulla relationer främst med klienterna (Rokenes och Hanssen, 2016, s.6-12).

4.0 Metod och metodologiska överväganden

I det avsnittet kommer jag att presentera vilka metoder som jag har valt att använda samt en diskussion av datamaterialet, såsom samlingen och analysen av datamaterialet för att avsluta med etiska övervägande, studiens avgränsningar och min roll som forskare.

4.1 Förförståelse

Aspers påpekar att förförståelse förekommer hos alla forskare om deras valda forskningsområden, därmed betonas vikten av att forskare är medveten om vilken förförståelse som de har om sitt forskningsområde eftersom det kan styra tolkningen av resultatet (Aspers, 2013). Valet av forskningsämnet grundar sig på mina erfarenheter under VFU-terminen då jag praktiserade i en ideell förening som arbetade med att hjälpa familjer i deras ärenden hos socialtjänsten. Mina erfarenheter inom fältet präglas av kunskaper om utredningsprocessen hos socialtjänsten, detta kan påverka min tolkning av datamaterialet på ett omedvetet sätt. Dock har min förförståelse hjälpt mig att få ett helhetsperspektiv vid sökning av tidigare forskning inom fältet då jag har tidigare kunskaper om fältet. Med hjälp av mina tidigare kunskaper har jag även kunnat förstå socialsekreterarnas erfarenheter mer djupgående jämfört med om jag hade saknat förkunskap om socialtjänstens arbetssätt. I syfte att vara medveten om samt reflektera över min förståelse inom fältet höll jag ständiga

reflektioner under forskningsprocessen om vilka förkunskaper som jag har om fältet för att identifiera samt minimera riskerna att min förförståelse påverkar studiens objektivitet.

Karlsson och Pettersson betonar vikten av att ta hänsyn till vilken förförståelse som forskaren har om fenomenet vid planering och tolkningen av intervjuer (Karlsson & Pettersson, 2012). Olsson & Sörensen lyfter upp vikten av att inkludera en redogörelse för forskarens förförståelse om det valda forskningsämnet (Olsson & Sörensen, 2011). Utöver mina erfarenheter i VFU-terminen så har jag även tidigare kunskaper om ämnet våld i nära relationer då jag skrev mitt gymnasiearbete om orsakerna bakom våld i nära relationer. Jag har även arbetat som socialsekreterare i ett skyddat boende för våldsutsatta kvinnor och barn, där jag mötte kvinnor, unga flickor och barn som har varit utsatta eller/och som har bevittnat våld i nära relationer och hedersvåld. Mina arbetsuppgifter hade en stödjande karaktär med fokus på det sociala umgänget med dem. Eftersom att jag kom i ständig kontakt med barn som bevittnade våld i nära relationer som hade stor problematik som inte beviljades ytterligare insatser utöver placeringen till skyddat boende, så handlar min förförståelse om hur viktigt det är att socialtjänsten beviljar rätt insatser till barn som bevittnar våld i nära relationer eftersom många barn lider i tystnaden och behöver hjälp och stöd. Denna förståelse kan också omedvetet påverka hur jag tolkar datamaterialet när det gäller socialtjänstens arbetssätt och bedömning av insatser. För att minimera riskerna att resultatet färgas jämförde jag ständigt alla respondenternas svar på frågor som gäller socialsekreterarnas arbetssätt för att tillförsäkra att jag inte förväntade mig en viss riktning av resultatet av deras svar utifrån min förförståelse.

Min förförståelse från skyddat boende som jag arbetade i handlar också om konsekvenserna som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer. Jag upplevde även att olika livsområden i barnets liv påverkades negativt när de bevittnade våld i nära relationer och placerades i skyddat boende då de inte kunde ta sig till skolan. Detta kan även ha påverkat min objektivitet att hålla mig neutral vid formuleringen av intervjuguiden när jag ställde frågor om konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer. Jag upplevde att det var svårt att inte formulera en direkt fråga om barnets skolgång utifrån min förförståelse. Nu när jag blickar tillbaka så inser jag att jag hade kunnat formulera en fråga om skolgången, men att jag formulerar det på ett sätt som syftar till att undersöka allmänt hur socialsekreterare beskriver skolgången för barn som bevittnar våld i nära relationer.

4.2 Metodval

Kvale & Brinkmann konstaterar att syftet med kvalitativ forskningsansats är att undersöka och förstå fenomen med hjälp av människors beteenden, upplevelser och tolkningar av världen med hjälp av djupare förståelse av bland annat sociala sammanhang som påverkar människors uppfattningar och handlingar. Forskningsansatsen undersöker fenomenet utifrån deltagarnas perspektiv och deras sätt att beskriva det valda fenomenet (Kvale & Brinkmann, 2014). Syftet med denna uppsats är att förstå hur socialsekreterare inom socialtjänsten beskriver hur barn påverkas av att bevittna våld i nära relationer för att kunna öka förståelsen om hur det påverkar socialsekreterarnas arbetssätt med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer. Studien är baserad på socialsekreterarnas beskrivningar av fenomenet samt det sociala sammanhanget som präglas av kontakt med målgruppen och andra aktörer utgör en påverkan på deras uppfattningar om fenomenet. En kvalitativ forskningsmetod fokuserar på analys av insamlad data som karaktäriseras av en låg struktur, såsom observationer och intervjuer (Kvale & Brinkmann, 2014). Studiens datamaterial är baserad på intervjuer av en mindre grupp av deltagare i syfte att få en fördjupad förståelse av deras beskrivningar av fenomenet. Studien utgår från Brymans redogörelsen för ett abduktiv forskningsansats som består av en kombination mellan deduktion och induktion där abduktiv tänkandet kombinerar teoretiska insikter med empiriska observationer i strävan efter nya förståelse av det undersökta fenomenet. Dessutom belyser det abduktiv forskningsansats vikten av förståelse för kontexten som intervjupersonerna befinner sig (Bryman, 2018). Den abduktiv forskningsansatsen har tillämpats i studien då teoretiska övervägandena har ständigt genomförts under studiens gång för att kunna tillförsäkra att forskningsfrågorna kan besvaras.

Kvalitativa semistrukturerade intervjuer användes för att samla datamaterial då Robert k Yin skriver att i kvalitativa intervjuer riktas fokuset åt att förstå respondenternas unika sätt att beskriva fenomenet genom att de använder egna ord och formuleringar för att beskriva sina upplevelser och erfarenheter (Yin, 2013). De kvalitativa intervjuerna fokuserar på att förstå socialsekreterarnas subjektiva beskrivningar av vilka konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer samt hur de arbetar för att stödja målgruppen. På det sättet läggs en tonvikt kring vilka formuleringar och begrepp som respondenterna använder för att beskriva fenomenet, vilket även underlättar för respondenten att lyfta upp berättelser som de anser är relevanta för det undersökta fenomenet. Detta utgör ett sätt för respondenterna att

själva styra intervjun istället för att forskaren visar vilka prioriteringar som respondenterna gör i sina berättelser. Bryman konstaterar att semistrukturerade intervjuer är en kombination av strukturerade och ostrukturerade intervjuer då intervjuformerna inkluderar strukturerade frågor och även flexibilitet för fördjupning i ämnet genom en intervjuguide som inkluderar specifika teman och följdfrågor (Bryman, 2018). Möjligheten till följdfrågor bidrar med ökad flexibilitet under intervjun och en möjlighet för forskaren att fånga upp viktiga ledtrådar som kan leda till fördjupade svar.

Bryman lyfter upp vikten av att semistrukturerade intervjuerna bygger på en utformad semistrukturerad intervjuguide för att samla in relevant datamaterial i förhållande till studiens syfte (Bryman, 2018). Intervjuguiden formades utifrån tre huvudområden som utgör studiens frågeställningar. Varje huvudkategori omfattar olika tema som bidrar till att skapa en helhetsbild för att besvara respektive frågeställningen genom en uppdelning som utgår från studiens frågeställningar. Dalen menar att frågorna som ställs under intervjun kan ha en generell och öppen karaktär men samtidigt ska dem även rikta fokuset åt studiens ämne för att kunna nå ett brett datamaterialet som inkluderar respondenternas upplevelser och egna beskrivningar (Dalen, 2015). Av den anledningen valdes frågor som är icke ledande under intervjun men som samtidigt fokuserar på det aktuella temat.

4.3 Urval

Dalen lyfter upp vikten av att begränsa antal respondenter som inkluderas i en kvalitativ studie då urvalet påverkar datamaterialet och dess kvalitet (Dalen, 2008). Därmed har studiens urval begränsats till endast sex respondenter därför att examensarbetet pågår under en begränsad tidsperiod och antal respondenter utgör ett rimligt urval med hänsyn till tiden som behövs vid transkriberingen och bearbetandet av datamaterialet. Studien är baserad på ett målinriktat urval som Bryman definierar att ett målinriktat urval där lämpliga respondenter väljs utifrån forskningsfrågorna och kriterier (Bryman, 2013, s. 415). Olika kriterier har utformats med utgångspunkt i forskningsfrågorna för att kunna välja lämpliga respondenter för att bidra med relevant information till studiens syfte. Dessa urvalskriterier är relevanta för forskningsfrågan för att socialsekreterare betraktas vara en lämplig yrkesgrupp för att bidra med relevant information för studiens frågeställningar för att de kommer i ständig kontakt med den målgruppen genom deras arbetsuppgifter.

Följande kriterier har utformats:

- Socialarbetare som har socionomexamen
- Socialarbetare som arbetar som yrkesverksam socialsekreterare inom barn och familj vid studiens genomförande
- Socialarbetare med minst 2 års erfarenhet av att arbeta med barn och familjer som bevittnar våld i nära relationer.

Alla sex respondenter arbetade var yrkesverksamma socialsekreterare inom barn och familj vid studiens genomförande med socionomexamen. Omfattningen av erfarenheten varierade mellan olika respondenter, men alla hade minst 2 års erfarenhet av att arbeta med barn som bevittnar våld i nära relationer. En respondent har 4 års erfarenhet av att arbeta med målgruppen, två respondenter har 2 års erfarenhet och tre respondenter hade 2 år och 8 månaders erfarenhet av att arbeta med målgruppen. Göran Ahrne och Peter Svensson betonar vikten av att begränsa studiens omfattning till ett specifikt undersökningsområde genom att rikta fokuset på en särskild miljö, detta ökar chanserna att få djupare insikter och mer sammanhållning i forskningen (Ahrne & Svensson, 2022). Studien avgränsar sig till att undersöka yrkesverksamma socialsekreterare som arbetar inom barn och familj därmed riktas fokuset på deras upplevelser och beskrivningar. Enligt Ahrne och Svensson ökas tillförlitligheten av resultatet genom att forska om ett ämne på flera liknande platser utspridda geografiskt, på det sättet undviker man att studien blir påverkat av olika faktorer såsom organisationskultur vid avgränsning till samma plats (ibid). Därmed präglades studiens urval av socialsekreterare som är yrkesverksamma i socialtjänsten i olika kommuner i Sverige för att öka resultatets tillförlitlighet samt säkerställa att resultatet inte präglas av en och samma fysisk miljö. I varje kommun intervjuades två handläggare som arbetar inom barn och familj.

4.4 Genomförandet av intervjuerna

Genom socialtjänstens hemsida i olika städer fick jag tillgång till chefernas kontaktuppgifter och sedan skickade jag ut informationsmail till flera enhetschefer via mejl i flera städer där jag presenterade syftet och frågeställningar för uppsatsen och bifogade blanketterna (se samtliga bilagor) för att tydliggöra sammanhanget för dem. Jag bifogade även intervjuguiden, på det sättet fick respondenterna tillräckligt med tidsutrymme till att fundera på vilka relevanta detaljer som de vill inkludera i intervjun. Ett stort antal chefer skickade mail där de

godkänner att jag genomför intervjuerna på deras arbetsplats. Med hänsyn till den begränsade tidsramen valdes fyra olika kommuner oberoende på den geografiska spridningen. Jag skickade ett mail till de cheferna i dem kommunerna som jag valde där jag frågade om de kunde vidarebefordra informationmailet till alla socialsekreterare i sin avdelning barn och familj för att veta hur många som vill delta och därmed hur många socialsekreterare som uppfyller urvalskriterierna. Sedan fick jag ett mail av cheferna med ett antal ifyllda blanketter av urvalskriterier samt samtyckesblanketter av socialsekreterare som vill delta i studien. I mailet fanns det även kontaktuppgifter till dessa socialsekreterare som jag sedan kontaktade och bokade en tid med för intervjun beroende på om de uppfyllde urvalskriterierna.

Jag valde att genomföra ansikte mot ansikte intervjuer och uteslöt telefonintervjuer då Bryman skriver att nackdelen med telefonintervjuer är svårigheten av att läsa av respondenternas kroppsspråk vilket försvårar för forskaren att ställa följdfrågor utifrån respondenternas kroppsspråk (Bryman, 2013). Jacobsen menar att det är viktigt att ta hänsyn till kontexteffekten genom att anpassa valet av miljön utifrån respondenternas bekvämlighet genom att genomföra intervjun i en trygg miljö som underlättar för dem att uttrycka sina upplevelser om fenomenet (Jacobsen, 2012). Intervjuerna genomfördes i respondenternas respektive arbetsplats då den bidrar till en ökad känsla av trygghet för respondenterna, eftersom att det är deras naturliga arbetsmiljö där de redan känner sig trygga utifrån deras skyldighet till sekretess. Bryman skriver om att fördelarna med att spela in intervjuer är möjligheten för forskaren att behålla sitt psykiska närvaro under intervjuens gång och upprätthålla ett aktivt lyssnande (Bryman, 2018). Med hjälp av att jag spelade in intervjun kände jag mig lugn och närvarande under tiden då jag hann utan att känna mig stressad att reflektera över detaljer i deras svar som ledde till följdfrågor för att fördjupa mig inom ämnet.

4.5 Analysmetod

Analysen av datamaterialet är baserad på användning av tematisk analys som Bryman identifierar som en analysmetod som används för att på ett systematisk sätt identifiera teman, mönster och betydelsefulla aspekter som förekommer i det insamlade datamaterialet (Bryman, 2018).

Intervjuerna transkriberades samma dag som dem genomfördes eller senast dagen efter om intervjun genomfördes på kvällen då Öberg skriver om vikten av att vara snabba med

transkriberingsprocessen i och med att materialet anses vara fortfarande nytt och man kommer ihåg många detaljer från intervjun (Öberg, 2015). Efter transkriberingen av respektive intervju spelades om inspelningen samtidigt som kontroller genomförs i texten i syfte att bekräfta att allting skrevs korrekt utifrån Eriksson-Zetterquist, Ahrne samt Öbergs påstående om vikten att transkriberingen av intervjuerna sker noggrant och att man genomför kontroller i syfte att bekräfta att materialet är korrekt (Öberg, 2015, Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015). Transkriberingen av intervjuerna inkluderade även pauser, icke-verbala uttryck samt stamningar eftersom att detta kan ha betydelse för respondenternas svar.

Bearbetningen av datamaterialet är baserat på studiens teoretiska utgångspunkter, frågeställningarna samt information och tema som tillhör tidigare forskning. Sorteringen av materialet genomfördes i syfte att identifiera olika teman som återkom flera gånger i alla svaren för att Ahrne och Eriksson-Zetterquist skriver att sorteringen av det insamlade datamaterialet hjälper forskaren att selektivt skapa ett intressant och relevant material för forskningsfrågorn som bidrar till en reducering av datamaterialet (Ahrne och Eriksson-Zetterquist, 2015). Det transkriberade datamaterialet lästes igenom ett flertal gånger i syfte att bli bekant med innehållet i respektive intervju för att sedan få en känsla om respondenternas svar och vilka likheter samt skillnader det finns i datamaterialet. Rennstam och Wästerfors konstaterar att datamaterialet reduceras genom att använda kategorier samt olika tema som utgångspunkt (Rennstam och Wästerfors, 2015). Reduceringen av det transkriberade datamaterialet grundade sig på olika teman som är sammankopplade till studiens teoretiska utgångspunkter genom att bland annat selektivt välja citat som har en betydelse till teorin och studiens forskningsfrågor.

Bryman skriver att i en kvalitativ forskning förekommer kodning som ett redskap som används inom tematisk analys med syfte att kategorisera och identifiera olika delar i det insamlade datamaterialet med studiens forskningsfrågor och vald teori som utgångspunkt. När vissa delar i datamaterialet kodas med hjälp av olika kategorier så innebär det att det formulerade kategorien belyser ett visst tema eller mönster som förekommer flertal gånger i datamaterialet (Bryman, 2018). Det transkriberade datamaterialet har kodats med hjälp av olika kategorier som utformades med hjälp av studiens teoretiska utgångspunkter och studiens forskningsfrågor. På det sättet kodas datamaterialet med hjälp av olika kategorier och tema som förekommer flertal gånger i datamaterialet.

4.6 Tillförlitlighet

Bryman skriver att tillförlitlighet i det kvalitativa ansatsen riktar fokuset åt att säkerställa att forskningsresultatet har en hög grad av trovärdighet och pålitlighet. Termer som trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och möjligheten att styrka och konfirmera används i kvalitativ ansats för att värdera forskningens tillförlitlighet (Bryman, 2018).

Pålitlighet anses ha mycket betydelse för tillförlitligheten inom det kvalitativa ansatsen.

Bryman, Svensson samt Ahrne belyser tonvikten med att redogöra för hela forskningsprocessen på ett tydligt sätt som möjliggör för studiens resultat att vara repeterbar genom att andra forskare följer de beskrivna stegen i forskningsprocessen och få liknande forskningsresultat samt för att öka studiens trovärdighet (Bryman, 2018; Ahrne & Svensson, 2015). Studien är präglad av transparent genom att forskningsprocessen är noggrant beskriven och motiverad i metodkapitlet som underlättar att förstå och följa forskningsprocessen från början till slutet. Svensson & Ahrne lyfter upp överförbarhet som handlar om att diskutera möjligheterna för att forskningsresultaten ska kunna överföras till andra situationer och kontexter genom att vara generaliserbart eller inte genom att redogöra på ett tydligt sätt för resultatet och metodprocessen (Svensson & Ahrne, 2015). Studiens begränsade urval till sex respondenter begränsar dess generaliserbarhet jämfört med kvantitativa studier som präglas av ett större representativ urval. Trots det begränsade urvalet anses studien och dess resultat vara generaliserbara då hela forskningsprocessen har redovisats utförligt och nyanserat.

Bryman skriver att trovärdighet handlar om att säkerställa att forskningsresultat har en hög grad av trovärdighet genom att respondenterna kan bekräfta forskningsresultat eftersom att deras svar utgör det empiriska materialet som studien är baserad på (Bryman, 2018). I syfte att öka studiens trovärdighet blev respondenterna informerade redan under intervjuerna att de kommer att få ta del av forskningsresultat för att bekräfta resultatet i förhållande till deras beskrivningar. Transkriberingen är präglad av användning av respondenternas egna ord och sätt att besvara dem olika frågorna. Bryman skriver att termen möjligheten att konfirmera och styrka handlar om att säkerställa att forskaren värderingar, erfarenheter samt tolkningar inte utgör en påverkan på forskningsresultaten samt belyser svårigheterna av att upprätthålla sitt objektivitet i forskningen (Bryman, 2018). Under forskningsprocessen strävade jag efter att behålla mitt objektivitet, inte låta förståelsen påverkar resultatet genom olika metoder som jag nämnde under avsnittet om min förförståelse.

4.7 Forskningsetiska övervägande

Avsnittet inkluderar en redogörelse för de etiska riktlinjer samt övervägande som jag har följt under studiens gång. Avsnittet inkluderar även en diskussion om dem fyra forskningsetiska principerna.

Kalman och Lövgren skriver om vikten att forskaren säkerställer att forskningen är baserad på dem fyra forskningsetiska principer med syfte att utgöra en skyddsfaktor för respondenternas välbefinnande, integritet och rättigheter (Kalman & Lövgren, 2012). Socialsekreterare inom barn och familj är en lämplig yrkesgrupp för studien genomfördes då det förekom risker med att inta offrens perspektiv som i detta fallet är barn som bevittnar våld i nära relationer genom att genomföra intervjuerna direkt med dem. Detta är en aspekt som lyfts upp av Nygren som beskriver olika riskmoment som uppstår när man genomför intervjuer med den direkt berörda målgruppen och personer i deras omgivning i vissa känsliga forskningsfält i form av traumatiska upplevelser samt känsla av obehag. Nygren betonar även att studenter som forskare hade inte haft möjligheten att erbjuda respondenterna stöd om känsliga upplevelser hade väckts i samband med intervjun (Nygren, 2012). Socialsekreterarens perspektiv valdes som en lämplig urval som inte hade lika många riskmoment jämfört med barn som bevittnar våld i nära relationer då det finns risker för att barnen får traumatiska upplevelser till följd av ämnets känslighet.

Vetenskapsrådet skriver att *konfidentialitetskravet* avser hanteringen av respondenterna personuppgifter som måste förvaras under processens gång med hög försiktighet för att undvika att utomstående har tillgång till dem och det insamlade datamaterialet. Det är också viktigt att anonymitet för respondenterna förekommer genom att anonymisera alla känsliga uppgifter och kontaktuppgifter som skulle kunna underlätta identifieringen av respondenternas identitet (Vetenskapsrådet, 2017). Inspelningarna av intervjuerna samt det transkriberade datamaterialet förvarades med försiktighet och hög grad av säkerhet samt sekretess på en hårddisk. Respondenternas framställdes som anonyma i studien samt i det transkriberade datamaterialet, även deras personuppgifter och kommun avidentifieras. Inspelningen och personliga uppgifter raderas efter att det transkriberade datamaterialet blev bekräftat att det är korrekt transkriberat.

Enligt Vetenskapsrådet anses *nyttjandekravet* handla om att det transkriberade datamaterialet ska endast utnyttjas i denna studien för att besvara forskningsfrågorna. Respondenterna måste informeras om hur deras svar kommer att användas i studien och var deras svar förväntas utnyttjas utanför studien (Vetenskapsrådet, 2017). Respondenterna har blivit informerade i samband med intervjun att deras svar kommer att förbrukas i denna studien för att besvara forskningsfrågorna. Deltagarna har blivit informerade om att uppsatsen kommer att publiceras på publikationsdatabas på Lund Universitet som är till för allmänheten.

Vetenskapsrådet skriver att *informationskravet* handlar om forskaren ansvar att ge information om syftet samt frågeställningarna med forskningen och förutse dem med all information som skulle kunna utgöra en påverkan på deras intresse att delta i studien. Respondenterna ska också bli informerade om att de har möjlighet till ett frivillig deltagande som också innebär att de har rätt att dra tillbaka sitt samtycke till studien när som helst under processen. Vidare ska det ges information om villkoren för deltagande såsom att intervjun blir inspelad (Vetenskapsrådet, 2017). Respondenterna har fått en väldetaljerad beskrivning om studiens syfte, frågeställningar, metodvalet och genomförandet. De har också blivit informerade om möjligheten att avbryta intervjun och fick kontaktuppgifter till författaren samt handlaren.

Vetenskapsrådet skriver att *samtyckeskravet* belyser respondenternas rättighet till att delta i forskningen genom ett tydligt samtycke av respondenterna utan tvång eller på påverkan av beroendeförhållanden mellan respondenten och författaren (Vetenskapsrådet, 2017). Samtycke till intervjuerna har inhämtats skriftligt i samband med att respondenterna visade sitt intresse till deltagande genom att fylla i samtyckesblanketten som de fick tillsammans med informationsbrevet. Ett muntligt samtycke av respondenterna har även inhämtats i samband med att intervjun skulle påbörja, respondenterna blev även informerade om att de kan dra tillbaka sitt samtycke till deltagande under intervjuns gång. Det har inte heller förekommit något beroendeförhållande mellan respondenterna och författaren då ingen av dessa aktörerna känner varandra.

5.0 Resultat och analys

Det insamlade datamaterialet redovisas med utgångspunkt i studiens frågeställningar för att bidra med en tydlig struktur för läsaren med hjälp av följande huvudrubriker: våldets konsekvenser och socialtjänstens arbete. Det empiriska datamaterialet består av svar och citat

från dem sex respondenterna som deltog i studien och analyseras hjälp av teoretiska utgångspunkter samt tidigare forskning. Respondenterna benämns med “S1”, “S2”, “S3”, “S4”, “S5”, “S6”, där bokstaven S står för ordet “socialsekreterare” och siffrorna anger ordningen på respondenten.

5.1 Våldets konsekvenser

Resultatet visar att barn som bevittnar våld i nära relationer drabbas av olika kortsiktiga och långsiktiga konsekvenser inom olika livsområden där barnets anknytningsrelation med sina anknytningsfigur påverkas på ett negativt sätt. Resultatet belyser vilka kunskaper som socialsekreterare har om anledningarna bakom att barn inte öppnar upp om våldet.

5.1.2 Socialsekreterares kompetens

Resultatet visar att socialsekreterare är medvetna om vikten av att förstå vilken roll barnets anknytningsrelation till sina föräldrar har för att kunna ha ökad förståelse för konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer.

Socialsekreterare lyfter upp vikten av barnets anknytningsrelation på följande sätt:

“ Barn som har en dålig relation med sin mamma innan våldet startar tenderar att må väldigt dåligt jämfört med andra barn som har en god relation med mamman, men det värsta är barn som hade en bra relation med våldsutövare innan våldet börjar [...] de blir traumatiserade för livet” (S3)

Detta citatet fokuserar på effekterna av karaktären av våld som barn bevittnar:

“barn som bevittnar grov fysisk våld brukar må sämre kortsiktigt jämfört med barn som bevittnar verbala kränkningar som får mer långsiktiga effekter” (S1).

Citaten belyser att socialsekreterarnas beskrivningar kan tyda på att anknytningsrelation kan utgöra en skyddsfaktor och en riskfaktor för barnet och påverkar vilka konsekvenser. Detta då tidigare forskning belyser relationen mellan förövaren och offret tillsammans med våldets karaktär som har en betydande roll på effekter hos barn vilket framgår i tidigare forskning (Isdal, 2017; Åkerlund & Sandberg, 2017). Relationskompetens syftar på bland annat den

professionellas förmåga att ha förståelse för olika känslor som uppstår hos individen (Rokenes och Hanssen, 2016, s.6-12). Båda citaten kan tyda på en förståelse hos socialsekreterare om hur barnets anknytningsrelation innan våldet påbörjar samt dess karaktär påverkar vilka konsekvenser som barnet får.

Socialsekreterare beskriver situationer där barn från andra kulturer har svårt att öppna upp om våld på följande sätt:

“ Ibland har jag mött äldre barn från andra kulturer som vägrar att berätta om våldet som de bevittnar i hemmet[...] jag förstår inte varför de är rädda” (S3).

En annan socialsekreterare misstänker att barn inte får berätta om våldet

“ jag vet inte om barn från andra kulturer känner kanske att de inte får berätta om våldet av familjen eller om de bara vill jävlas med oss och försvåra vårt arbete? “ (S2).

Båda citaten ovanför kan tyda på brist på förståelse hos socialsekreterare om varför barn från andra kulturer inte berättar om sina upplevelser av våldet som de bevittnar. Tidigare forskning förklarar detta med förekomsten av kulturella normer som förbjuder barn från att berätta om våldet som pågår hemma, vilket i sin tur påverkar barnens möjligheter till att hantera våldet som de bevittnar i tystnad och går miste om stöd och hjälp från professionella (Eriksson, 2012). Begreppet relationskompetens syftar på professionellas förmåga att ha förståelse för olika känslor som uppstår hos individen (Rokenes och Hanssen, 2016, s.6-12). Båda citatet kan tyda på att dessa socialsekreterare saknar förståelse för olika känslor som uppstår hos barn från andra kulturer som bidrar till att de inte alltid öppnar upp om våldet.

Socialsekreterare konstaterar att barnet och mamma nekar informationen i orosanmälan:

“ Vissa mammor och barn beskriver att allting är jättebra hemma och att informationen som står i orosanmälan stämmer inte då brukar jag vara lyhörd till detta och avslutar utredningen” (S5).

En annan socialsekreterare beskriver när en utredning avslutas:

“ jag brukar inte tjafsa med kvinnor och barn som inte berättar om våldet som de upplever, då antar jag att de inte är så allvarligt att de behöver hjälp från oss och då lägger jag bara ner utredningen” (S1).

Båda citaten belyser hur socialsekreterare arbetar med utredningen i dem ärenden där mamman och barnet inte berättar om våldet som de möjligtvis upplever. Som forskare så är det svårt att veta om de fallen där mammor och barn inte öppnar upp om våldet faktiskt utsätts för våld i nära relationer eller inte. Det framgår i tidigare forskning att det ibland framkommer inte tillräckligt eller ingen information som kvalificerar klienterna till insatser men som är i behov av insatser. Därmed förväntas socialarbetare att använda sig av sitt handlingsutrymme för att få ut mer information i klientsamtal för att göra rätt bedömning (Smith & Anderson, 2018; Österberg, 2010; Sorensen). Båda citatet kan tyda på brist på användning av handlingsutrymme hos socialsekreterare för att kunna få ut mer information om våldet som barnet möjligen bevittnar eller för att kartlägga barnets situationen på olika sätt för att vara säker att det förekommer ingen våld i hemmet. Citaten kan tyda på brist på förmåga hos socialsekreterare att hantera ärenden som präglas av våld i hemmet vilket även bekräftas i tidigare forskning där socialsekreterares kompetens och grad av kunskaper inom arbetsområdet påverkar deras förmåga att hantera dessa ärenden (Lundberg & Bergmark, 2021).

Handlingskompetens syftar på den professionellas förmåga att använda sin teoretiska kunskaper och erfarenhet för att fatta vägledande beslut (Rokenes och Hanssen, 2016). Medan relationskompetens avser förmågan hos den professionella att integrera, förstå och bemöta andra människor på ett lämpligt sätt. Det avser också förmågan att ha förståelse olika känslor som uppstår hos individer i olika sammanhang. En hög grad av relationskompetens är nödvändig för att den professionella ska kunna navigera sig framgångsrikt i olika professionella sammanhang för att kunna skapa meningsfulla och förtroendefulla relationer, främst med klienterna (Rokenes och Hanssen, 2016,). Andra citatet kan tyda på att socialsekreterare är medveten om att det ibland förekommer kvinnor och barn som inte berättar om våldet. Citatet belyser även hur socialsekreterare ser på dessa ärenden och väljer att avsluta utredningen. Detta kan tyda på en brist på relationskompetens hos socialsekreterare där de möjligtvis saknar förståelse för vilka känslor som kan uppstå i dessa situationer som hindrar mamman och barnet från att öppna upp om våldet. Dessutom kan citatet även tyda på brist på handlingskompetens då socialsekreterare verkar sakna teoretiska kunskaper om varför

det är svårt för offren att öppna upp om våldet. Därmed tyder andra citatet på att socialsekreterare fattar vägledande beslut såsom att stänga en utredning när det finns misstanke om våld utan att verka utgå från teoretisk kunskap om förklaringar kring varför offren inte berättar om våldet. Det framgår i tidigare forskning att 70,7 % av socialtjänstens utredningar avslutas utan beslut om skydds- och stödinsatser (Munger & Mattsson, 2018; Van Ufford et al., 2022).

Socialsekreterare belyser vilka konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer på följande sätt:

“Barn börjar gråta när de ser sin mamma blir slagen oavsett deras ålder, de blir rädda och förstår inte vad som händer i hemmet....det är så synd om barn som försöker skydda sin mamma när de själva behöver skydd och stöd “ (S4)

Detta är ytterligare ett citatet där socialsekreterare beskriver påverkan på barnets självbild:

“självklart påverkas deras självbild och många barn känner ett ansvar att stoppa våldet, det är väldigt tragiskt för barnet då pappan oftast tar inte barnet på allvar och fortsätter att slå kvinnan [...] då känner barnet att de inte duger” (S6)

Citaten ovanför stämmer överens med tidigare forskning som belyser att barnet känner ett ansvar att skydda mamman från våldet och skuldbelägger sig själv när de inte lyckats stoppa våldet (Osofsky, 2003; Kostelny & Wessells, 2021). Dessutom kan citaten kopplas till systemteorin som beskriver familj som ett system där det sker en ständig interaktion mellan individerna inom ett system där de påverkar varandra (Payne, 2015). Med hjälp av systemteorin kan vi förstå att barn som bevittnar våld i nära relationer tillhör ett system familj där de påverkas av interaktionen som sker mellan olika komponenter som är i samma system såsom pappan som slår mamman framför barnen. Dessutom belyser andra citatet att barn som genom att barnets självbild påverkas av att inte kunna stoppa våldet.

En annan socialsekreterare lyfter upp mammans sätt att betrakta våldet:

“ vi vet också att det finns våldsutsatta mammor som vägrar att göra en polisanmälan eller kontakta socialtjänsten [...] barnen känner en skam efter att ha avslöjat våld i hemmet för att känner att det är familjeproblem [...] mammor säger att det är inget farligt med en örfil ” (S3)

Citaten belyser vikten av att professionella men även andra aktörer i barnets nätverk gör en orosanmälan när det förekommer misstanke om att ett barn far illa. Socialsekreterarnas beskrivningar av hur våldsutsatta mammor betraktar våldet som de utsatts för har sina rötter i 1930-talets värderingar då man betraktade våldet som kvinnorna utsattes för som en normaliserad aspekt av äktenskap som ansågs vara privata händelser (Höjer, 2002). Socialsekreterarnas beskrivningar belyser faktumet att det gamla sätt att betrakta detta våld i nära relationer finns fortfarande idag. Det framgår i tidigare forskning att detta tankesättet påverkar offrens vilja att tala om våldet för professionella (Ticu, 2020). Citatet kan även tyda på socialsekreterarnas förmåga att förstå vilka känslor som kan uppstå hos barnet i en sådan situation i form av skam.

5.1.3 Barnets anknytning

Samtliga socialsekreterare delar en gemensam uppfattning om att det är föräldrarnas ansvar för att tillgodose barnets olika behov. Socialsekreterare lyfter upp vikten av att barn som bevittnar våld i nära relationer har en trygg anknytningsrelation till minst en av föräldrarna:

“ barn som har en bra relation med minst en av föräldrarna tenderar att återhämta sig snabbare då de får eventuell trygghet och närhet av dem” (S2).

Medan en annan socialsekreterare beskriver hur relationen mellan barnet och mamma påverkas:

“ deras relation påverkas negativt när barnet ser våldet som mamman är utsatt för...Barnen ofta känner att mamman är frånvarande och de vågar inte prata med henne om hur dåligt de mår för att de ser att hon mår jättedåligt...när våldet börjar i hemmet så börjar tyvärr familjen att splittras sakta men säkert ” (S5).

Med hjälp av systemteorin betraktas familjen vara ett system inom barnets nätverk där interaktionen och samspelet mellan olika individer påverkar varandra. Dessutom betonas

individens beroendeställning till dem olika system som de tillhör (Payne, 2015, s.210). Andra citatet tyder på att våldet som förekommer i hemmet kan påverka familjens samspel som betraktas vara ett system då citatet även synliggör våldets effekter på relationen mellan mamman och barnet. Detta kan även förstås med hjälp av systemteorins påstående om hur interaktionen mellan olika individer inom ett system påverkar varandra. Komponenterna i ett system som i detta fallet är barnet och mamman påverkas av varandra där barnet befinner sig i en beroendeställning till sin familj då barnets påverkas av våldshändelser i familjen. Tidigare forskning belyser att när föräldrarna ständigt utgör källan för stress och rädsla som förekommer hos barnet så tenderar barnet att själv utveckla olika sätt att hantera våldet som de bevittnar genom att isolera sig själv och därmed utvecklar en otrygg anknytningsstil (Grip et al., 2013). Medan första citatet betonar vikten av att barnet har en trygg relation till minst en förälder för att kunna öka deras återhämtning, den belyser även deras beroendeställning till systemet familj som de tillhör.

Socialsekreterare berättar om konsekvenserna som förekommer när barnet utvecklar en otrygg/undvikande anknytningsstil:

“ Många barn som känner att sina föräldrar brister i deras omsorg och inte fokuserar på barnets behov har svårt att klara av saker på egen hand” (S1)

Medan en socialsekreterare lyfter upp följande om barn som bevittnar våld i nära relationer hemma:

“ dessa barn lever ofta i en kaos miljö med hot och skrik, barn berättar att de har aldrig sett pappan som är våldsutövare uttrycka några känslor, utan endast varit aggressiv och hotfull, dessa barn har svårt för att öppna upp om sina känslor främst under utredningen med oss” (S6).

Tidigare forskning belyser att barn som utvecklar otrygg/undvikande anknytning tenderar att uppleva svårigheter med att uttrycka sina känslor och åsikter i livet. Detta bekräftar socialsekreterarnas beskrivning där barn har aldrig har sett pappan uttrycka några känslor tyder på att barnen har levt i en miljö där känslor uttrycks endast genom våldsutövande som de bevittnar från pappan (Searles & Meara, 1999). Här kan systemteorin öka förståelsen kring

hur barnet som anses vara en komponent inom systemet familj som de tillhör påverkas av pappans beteende inom familjen (Payne, 2015).

5.1.4 Långsiktiga effekter

S1 lyfter upp hur olika livsområden påverkas till följd av att barn bevittnar våld i nära relationer:

“ Barn mår dåligt hemma och deras prestationsförmåga drabbas rejält i skolan på fritiden, de blir mer sårbara inför problem och svåra situationer” (S1).

Systemteori förklarar att ett barn kan tillhöra olika system samtidigt som i detta fallet familjen, skolklass och fritidsgrupp (Payne, 2015). Citatet påpekar olika livsområden där barn som bevittnar våld i nära relationer påverkas negativt. Enligt systemteori påverkar dem olika system som barnet tillhör varandra ständigt (Payne, 2015). Detta framgår utifrån citatet då en låg självkänsla hos barnet som uppstår till följd av att bevittna våld i nära relationer i familjen som utgör ett system påverkar också barnets prestationsförmåga i andra system såsom skolklassen i form av akademiska brister och även fritidsgrupper. Barn som bevittnar våld i nära relationer utvecklar en sämre förmåga till att hantera jobbiga situationer som uppstår samt akademiska brister (Stiller, 2021; Fantuzzo et al., 1999; Graham - Berccarmann et al., 2007; Pfouts et al., 1982).

En annan socialsekreterare beskriver barnens rädsla att möta någon som deras våldsamma pappa:

“ Barnen berättar att de känner att det är ingen som lyssnar på dem, varken pappan eller mamman, många barn säger ofta att de vill aldrig skaffa pojkvän/flickvän för att de tror att alla likna pappan och ha hans våldsbeteende” (S4)

Det framgår i tidigare forskning av barn med en otrygg anknytningsstil har ett mindre intresse för långvariga kärleksrelationer i framtiden och är obekväma med relationer som kräver närhet och som är långvariga (Weiss et al., 2011; Searles & Meara, 1999). I systemteori framgår det hur olika system i individens nätverk kan utgöra en påverkan på varandra (Payne, 2015, s. 260). Systemteori ökar förståelsen för hur samspelet och interaktionen i system familj

som barn tillhör där våld förekommer och kan möjligen påverka deras förmåga att bilda och tillhöra andra system i framtiden som i detta fallet relationer som kräver närhet.

5.2 Socialtjänstens arbete

Resultatet visar att socialsekreterare får kännedom om ett barn som far illa främst genom orosanmälningar och att de har ett handlingsutrymme till att besluta om att inleda en utredning eller inte. Det framgår även att socialsekreterare erbjuder barn som bevittnar våld i nära relationer, öppenvårdsinsatser i hemmet samt insatser som sker utanför hemmet med stöd av socialtjänstlagen och lagen om vård av unga.

5.2.1 Aktualisering av ett barn

Det framgår i tidigare forskning att yrkesverksamma socialsekreterare möter barn som bevittnar våld i nära relationer i deras arbete (Lundmark & Bergmark, 2018). Samtliga socialsekreterare beskriver att de kommer i ständig kontakt med barn som bevittnar våld i nära relationer i deras verksamheter

“ vårt arbete handlar om att vi möter ju barn och familjer i utsatta situationer och i många fall barn som bevittnar våld i nära relationer” (S1)

Samtliga socialsekreterare beskriver att de är beroende av andra aktörer i samhället för att kunna få kännedom om ett barn riskerar att fara illa genom orosanmälningar som de får in kring barnens situation.

En socialsekreterare lyfter upp problematiken med att inte göra en orosanmälan:

“ Vi får in orosanmälan från skolpersonal, vårdpersonal, myndighetspersoner eller andra aktörer som har misstanke om att ett barn riskerar att fara illa och drabbas av många konsekvenser” (S2)

Systemteorin ökar förståelsen för hur barnets nätverk kan omfatta olika personer som tillhör olika system såsom skola, vårdcentral och myndigheter utifrån citatet. Systemteorin belyser att det råder en interaktion mellan olika system i individens nätverk genom utbyte av

information med varandra (Payne, 2015). Med hjälp av detta kan citatet tolkas att socialsekreterarna är beroende av andra system i barnets nätverk för att kunna få kännedom om när ett barn far illa eller riskerar det.

Socialsekreterare beskriver att många barn talar inte om våldet:

“ vi vet med säkerhet att många barn lider i tystnad och att vi brister att nå ut till alla barn som behöver "oss" (S1).

Citatet belyser socialsekreterarnas medvetenhet om att många barn lider i tystnad, vilket även nämns av tidigare forskning att det finns barn som bevittnar våld i nära relationer som inte upptäcks av myndigheter och professionella som går miste om stödinsatser (Eriksson m.fl 2007).

5.2.2 Socialsekreterarnas bedömning och handlingsutrymme

Idag har socialnämnden en skyldighet att utan dröjsmål påbörja en utredning utifrån informationen som förekommer till socialnämndens kännedom genom anmälan, ansökan eller på annat sätt som tyder på att det krävs någon form av åtgärd från nämnden (SFS 2001:453).

Socialsekreterare beskriver rutinerna när det inkommer en orosanmälan:

“ inom 24 timmar måste vi göra en skyddsbedömning där vi bedömer om ett barn behöver akut hjälp där vi bedömer om det finns behov för att inleda en utredning” (S3).

Lipsky beskriver socialarbetare som gräsrotsbyråkrater med egna bedömningar som präglas av ett tydligt handlingsutrymme för att kunna hantera komplexa ärenden samtidigt som de navigerar inom organisationens regler, normer och allmänna förordningar (Lipsky, 2016, s.3-4). Citatet kan tyda på att socialsekreterare använder sig av sitt handlingsutrymme för att göra bedömningar för att kunna fatta beslut om det finns behov för att inleda en utredning.

En annan socialsekreterare berättar om förhandsbedömningen:

“ I många fall inleder jag en utredning när det finns ett barn som bevittnar våld i nära relationer, då inleder vi gärna en förhandsbedömning där vi vill få ut mer information från anmälaren, föräldrarna och även barnet.”(S2)

Svensk forskning belyser situationer där det inte alltid inleds en utredning till följd av inkommen information om att ett barn utsätts för eller bevittnar våld i nära relationer vilket förklaras med brist på information under förhandsbedömningen om våldet som barnet bevittnar som bidrar till att barnet våldsupplevelser riskerar att inte uppfylla bedömningskriterierna för insatser (Munger & Mattsson, 2018; Van Ufford et al., 2022). Andra citatet och tidigare forskningen belyser vikten av att använda alla källor som kan bidra med information om barnets situation och inte bara föräldrar och barn. Andra citatet belyser även hur socialsekreterare som anses vara gräsrotsbyråkrati använder sig av sitt handlingsutrymme för att kunna göra en bedömning om att inleda en utredningen i syfte att få mer information i klientsamtal (Lipsky, 2016, s.3-4).

Socialsekreterare beskriver hur de beslutar om att inleda en utredning:

“ jag utgår ju främst från informationen i orosanmälan och i förhandsbedömningen för att kunna fatta beslut om jag ska inleda en utredning inom 14 dagar" (S4).

En annan socialsekreterare lyfter upp informationsinsamlingen under förhandsbedömningen:

“ Vi ansvarar ju för informationsinsamlingen under förhandsbedömningen för att ha en helhetsbild av barnets situation av vårdnadshavare, anmälare, barnet, men även tidigare utredningar om de finns” (S1).

Systemteorin ökar förståelsen för hur socialsekreterare som tillhör ett system som är organisationen som de arbetar i är beroende och interagerar med andra system i barnets nätverk för att få mer information om barnets situation (Payne, 2015). Lipsky beskriver socialarbetare som gräsrotsbyråkrater som gör egna bedömningar samtidigt som de navigerar inom lagstiftningen (Lipsky, 2016, s.3-4). Enligt Blomberg och Duner så ansvarar gräsrotsbyråkraterna för informationsinsamlingen av klientens situation för att sedan göra en bedömning av behov för insatser utifrån organisationens ramar (Blomberg & Duner, 2016). Information från socialsekreterare samt tidigare forskning indikerar att socialarbetare gör egna bedömningar under förhandsbedömningen och under informationsinsamlingen för att främst

bedöma om det finns tillräckligt med information för att kunna fatta ett beslut eller inte. Information som framkommer från tidigare forskning indikerar på att det finns utredningar som avslutas utan beslut om skydds- och stödinsatser därmed riskerar barn som bevittnar våld i nära relationer att förbises utifrån informationsinsamlingen samt socialsekreterarnas beslut om att inleda en utredning eller inte (Munger & Mattsson, 2018; Van Ufford et al., 2022). Det är viktigt att socialsekreterare använder sitt handlingsutrymme i ärenden där information framkommer att barnet bevittnar våld i nära relationer för att bedöma om det finns behov en utvidgning av informationsinsamlingen. Det är också viktigt att handlingsutrymme används för att främja andra problem som kan påverka informationsinsamlingen negativt såsom föräldrarnas ovillighet till samarbete.

5.2.3 Att inleda en utredning

Socialsekreterare lyfter upp svårigheter som de möter vid beslutsfattandet:

“ Ibland möter jag situationer där det är svårt att veta vilka frågor som man ska ställa i förhandsbedömningen för att få en överblick över situationen då ärendet är så pass känsligt och krångligt att hantera och därmed kan vi inte bara utgå från information från anmälan och föräldrarna" (S1).

Citatet ovanför tyder på att socialsekreterare kan stå inför utmaningar i det praktiska arbete med ärenden som präglas av våld i nära relationer, vilket bekräftas av tidigare forskning som belyser professionellas svårigheter i praktiken med målgruppen som ibland har även svårt för att upprätthålla ett korrekt förhållningssätt (Buckley m.fl. 2007; Devaney 2008; Humphreys 1999; McGee 2000). Det framgår i tidigare forskningen att det finns ett behov av att socialarbetaren använder sitt handlingsutrymme då de möter ärenden som präglas av familjevåld och andra komplexa problem (Östberg 2010; Smith & Anderson 2018; Rod, Iversen & Underlid 2013). Citatet tyder även på att socialsekreterare som betraktas vara gräsrotsbyråkrater använder sitt handlingsutrymme under förhandsbedömningen i syfte att inleda en utredningen i ärenden med hög komplexitet där det finns behov för en utvidgning av informationssamlingen.

Socialsekreterare lyfter upp hur en utredning ska bedrivas:

“ När jag inleder en utredning så brukar jag prata med barnet utifrån deras mognad samt vårdnadshavare där vi går igenom hur utredningen ska utföras på bästa möjliga sätt, föräldrarna brukar rekommendera olika referenspersoner som de tycker kan vara hjälpfulla med informationsinsamlingen" (S5).

Medan en annan socialsekreterare beskriver informationsinsamlingen:

“ jag brukar ta kontakt med andra som har information om barnets situation såsom polis, skola, BVC, elevhälsa, myndighetspersonal, annars blir det svårt att få en helhetsbild” (S3).

Citatet belyser hur socialsekreterare använder sig av sakkunniga inom andra yrkesområden under informationsinsamlingen och att det är svårt att göra en rätt bedömning om det råder brist på information från sakkunniga. Payne definierar system som en grupp av komponenter som integrerar med varandra och som har ett gemensamt mål, exempelvis en organisation, skola eller en familj. Olika system integrerar med varandra vid utbyte av handlingar och information vid behov (Payne, 2015). Utifrån Paynes beskrivning så definieras socialtjänsten, skolan och även familjen som enskilda system som bidrar med information till varandra kring individens situation. Socialtjänsten betraktas som ett system som är beroende av informationen som andra system bidrar med för att kunna göra rätt bedömning såsom barnets skola. Gräsrotsbyråkrater bär också på huvudansvaret för informationsinsamling av klienterna och behoven för att sedan kunna bedöma ärendet och erbjuda stöd inom regelverken och insatser som förekommer inom organisationen (Blomberg & Duner 2016). Begreppet gräsrotsbyråkrat kan användas för att tolka citatet som kan även tyda på att socialsekreterare är medveten om vikten av informationsinsamlingen för att kunna få en helhetsbild över barnets situation för att sedan erbjuda dem rätt stöd.

Socialsekreterare beskriver vårdnadshavare som viktiga källor som bidrar med relevant information under utredningen.

“ när våldsutsatta mammor kan öppna upp om våldet så brukar dem att ge detaljerade beskrivningar om situationen hemma för barnet, ofta mår de väldigt dåligt under utredningstiden därför riktar vi mycket fokus på relationsskapande med mamman och barnet för att de ska känna sig trygga att öppna upp om våldet.” (S2)

Yrkeskompetens är nödvändig i professionellas yrkesutövning och består av bland annat relationskompetens som fokuserar på förmågan att förstå att olika känslor kan uppstå hos individen i olika sammanhang. En hög grad av relationskompetens är nödvändig för att den professionella ska kunna skapa förtroendefulla relationer med klienterna (Rokenes och Hanssen, 2016, s.6-12). Utifrån ovanstående citat framgår det att i arbetet med våldsutsatta mammor så fokuserar socialsekreterare på att skapa trygga relationer som präglas av tillit för att kunna få ut relevant information om barnets situation och våldet som de har bevittnat. Systemteorin belyser hur olika system interagerar med varandra genom bland annat utbyte av information och dessutom utgör dem en påverkan på varandra (Payne, 2015). Utifrån ovanstående citat framgår det att socialsekreterare som tillhör system organisation arbetar utifrån informationen som framkommer från våldsutsatta mammor i systemet som de tillhör om barnets situation. Detta kan tyda på att socialsekreterare i sin system är beroende av system familj som barnet och mamman tillhör under informationssamlingen som dessutom påverkar socialsekreterarnas arbete inom sitt system.

Socialsekreterare angav att det finns olika faktorer som påverkar vilka insatser som erbjuds till barn som bevittnar våld i nära relationer.

“ barn reagerar olika även om vi kan se vissa gemensamma reaktioner och beteende hos vissa barn, jag är nog med att kartlägga barnets situation samt deras upplevelser av våld för att jag ska kunna bedöma vilka insatser som jag ska erbjuda dem” (S1).

Socialsekreterare beskrivning indikerar på en medvetenhet om de olika beteendemönster och reaktioner som kan förekomma hos olika barn. Citatet kan även tyda på en användning av yrkeskompetens som en nödvändig kompetens som den anställda behöver för att utföra sina arbetsuppgifter inom ett visst yrke (Rokenes och Hanssen, 2016, s.6-12). Yrkeskompetens består av relationskompetens som avser förmågan att ha förståelse för olika känslor som uppstår hos individer i olika sammanhang samt handlingskompetens syftar på yrkesutövares förmåga att använda och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i situationer som kräver praktisk skickligheter och fatta vägledande beslut (ibid). Citatet kan belysa förekomsten av relationskompetens hos socialsekreterare genom att de visar förståelse för att barn reagerar olika vid våld trots att socialsekreterare kan se gemensamma reaktioner hos vissa barn. Detta framgår även i tidigare forskning som betonar vikten av att ha förståelse för att olika barn får

varierande konsekvenser, reaktionsmönster och därmed är det viktigt att göra en individuell bedömning i syfte att göra rätt bedömning av insatser (Poole, Beran och Thurston, 2018; Isdal, 2017). Dessutom kan citatet belysa förekomsten av handlingskompetens hos socialsekreterare som verkar tillämpa sina kunskaper i situationer där barn reagerar olika på våldet som de bevittnar. Utifrån detta verkar socialsekreterare även fatta vägledande beslut genom att de väljer att kartlägga barnets situation för att bedöma val av insatser.

5.2.4 Insatser i hemmet

Tidigare forskning betonar användningen av öppenvårdsinsatser som fokuserar på att erbjuda placeringar i hemmiljön för att undvika att omplacera utsatta barn från sin hemmiljö (Östberg, 2015; Lundström & Sallnäs, 2014; Lundström & Vinnerljung, 2001; Höjer et al., 2012).

Socialsekreterare konstaterar användningen av en individuell bedömning:

“ under utredningens gång gör vi en individuell bedömning om vilka insatser som vi ska erbjuda barnet som fara illa till följd av att de bevittnar våld i nära relationer” (S2).

Lipsky lyfter upp socialarbetare som gräsrotsbyråkrater som gör egna bedömningar som präglas av ett handlingsutrymme samtidigt som de navigerar inom organisationens regler och allmänna förordningar. Handlingsutrymmet som gräsrotsbyråkrater möjliggör att de genomför egna bedömningar för att kunna tillgodose klientens behov av insatser (Lipsky, 2016; Lipsky, 2011). Utifrån citat så framgår det att socialarbetare som betraktas vara gräsrotsbyråkrater använder sitt handlingsutrymme för att kunna göra en individuell bedömning om insatser som ska erbjudas till barnet utifrån deras behov av skydd och stöd.

Socialsekreterare lyfter upp individuella samtal som en insats som de erbjuder till barn som bevittnar våld i nära relationer:

“ Vi har många insatser att välja på men i många fall brukar vi bevilja individuella samtal till barn som bevittnar våld i nära relationer för att hjälpa barnen att bearbeta sin upplevelser av att bevittna våldet som mamman var utsatt för” - S1

Utifrån citatet så framgår det att socialsekreterare erbjuder individuella samtal, vilket kan bekräftas av svensk tidigare forskning som betonar att i en internationell kontext tenderar Sverige att sticka ut med individuella samtal som den mest vanligt förekommande insatsen.

Samtalsstöd erbjuds i flera kommuner i form av krissamtal och råd och stödsamtal till barn som bevittnar våld i nära relationer. Samhällsstödet har ingen maxgräns för hur många samtal erbjuds om bedömningen görs att det erbjuds som en serviceinsats (Cater, 2009; Cater & Ekblom, 2014; Östberg, 2015). Medan i internationell forskning betraktas gruppsamtal som den mest förekommande stödinsatser riktade till barn som bevittnar våld i nära relationer där syftet att underlätta för barn att känna sig mindre isolerade med sina problem genom att barn delar sina upplevelser av att bevittna våld i familjen med andra barn som har liknande upplevelser (McAllister Groves, 1999).

Ingen av socialsekreterare nämner om barnets ålder spelar en roll vid bedömningen av vilka insatser som ska riktas till dem utifrån deras mognad och utveckling. Dock framgår det i internationell forskning att gruppsamtal riktas till äldre barn som har en god reflektionsförmåga medan individuellt samtalskontakt riktas till förskolebarn (Jaffe et al., 1990 ; McAllister Groves, 1999).

Socialsekreterare lyfter upp kontaktfamilj som en insats som de riktar erbjuder barn som bevittnar våld i nära relationer:

“ När vi bedömer att barnet behöver ett personligt stöd och att möjligheten att befinna sig i en nyttig miljö så brukar vi bevilja bistånd till kontaktfamilj [...] tanken är att kontaktfamiljen ska välkomna barnet i sin hemmiljö under vissa antal bestämda dagar och nätter varje månad. De kan hjälpa barnet med sina läxor samt fritidsaktiviteter samtidigt som barnet erbjuds ett nytt socialt nätverk” - S3

Citatet belyser syftet med att erbjuda kontaktfamilj till barn som bevittnar våld i nära relationer. Det framgår i svensk tidigare forskning att en kontaktfamilj erbjuds till barn som inte kvalificerar sig till en placering i familjehem enligt socialtjänstlagen eller lagen om vård av unga (Lundell & Svedin, 2004). Att erbjuda kontaktfamilj till barn som inte kvalificerar sig till en placering i familjehem kan tyda på socialsekreterarnas användning av handlingsutrymme för att göra bedömning om vilka insatser de ska erbjuda utifrån barnets behov. Dessutom kan citatet även tyda på handlingskompetens som handlar om yrkesutövares förmåga att tillämpa sina teoretiska kunskaper och färdigheter i situationer som kräver praktisk skicklighet (Rokenes och Hanssen, 2016, s.6-12). Detta då i citatet framgår det att socialsekreterare har kunskaper om syftet med en kontaktfamilj och hur det kan gynna barnet.

Dessutom kan citatet tyda på att med hjälp av tillämpning av sina kunskaper om kontaktfamilj samt en bedömningen om vilka barn som behöver stödet med en kontaktfamilj så verka socialsekreterare fatta vägledande beslut i situationen om att bevilja bistånd till en kontaktfamilj för barnet.

Informationen i tidigare forskning och socialsekreterare beskrivning visar på en god handlingskompetens hos socialsekreterare som har kunskaper om kriterierna för de olika insatserna och som använder informationen som framkommer om barnets situation för att kvalificera barnet till insatser som erbjuds. Det har inte framgått i den internationella forskningen om förekomst av kontaktfamilj som insats till barn som bevittnar våld i nära relationer i en internationell kontext.

5.2.5 Insatser utanför hemmet

Socialsekreterare nämner att de kan erbjuda barnet som bevittnar våld i nära relationer insatser som sker utanför hemmiljön.

“ Vi kan bedöma att barnet kan inte stanna kvar i sitt hem på grund av den mängden av våld som de ständigt bevittnar och för att inte heller få sina behov av omsorg och trygghet tillgodosedda i hemmiljön... Då kan det vara aktuellt med att fatta beslut om att placera barnet utanför hemmiljön i syfte att barnets behov av trygghet, en bra uppväxt och omsorg uppfylls i familjehemmet” (S6).

En annan socialsekreterare konstaterar följande om samtycke till insatser:

“ det är inte alltid som vi behöver föräldrarnas samtycke till placering utanför hemmet, ibland kan vi även bedöma att det krävs en placering utifrån LVU” (S2).

Citatet belyser att socialsekreterare kan besluta om att det krävs en placering utanför hemmet för barn som bevittnar våld i nära relationer utifrån socialtjänstlagen samt lagen om vård av unga. Placering i familjehem nämns i tidigare forskning och kan ske utifrån socialtjänstlagen där det krävs ett samtycke från vårdnadshavaren men även enligt lagen om vård av unga i situationer där föräldrarna inte ger sitt samtycke till övriga insatser för barnet (Lindell & Svedin, 2004). Citatet kan även tyda på att socialsekreterare som betraktas vara gräsrotsbyråkrater enligt Lipsky använder sig av sitt handlingsutrymme i deras arbete genom

att göra individuella bedömningar kring placeringen utifrån LVU utan föräldrarnas samtycke (Lipsky, 2010). Dessutom kan citatet tyda på att socialsekreterare tar hänsyn till barnets individuella livssituationer vid bedömningar av insats i enlighet av Lipskys beskrivningar av vad som förväntas av gräsrotsbyråkrater (ibid).

Skyddat boende lyfts upp som en lämplig insats av alla intervjupersonerna som betonade vikten av att kartlägga barnets och mammans hotbild. Socialsekreterare konstaterar att skyddat boende beviljas i ärenden där kvinnan och barnet upplever en stor hotbild:

“ibland möter jag kvinnor och barn som behöver en skyndsam skyddsplacering där våldsutövaren är uppsökande och utgör ett allvarligt hot, därför väljer vi att placera mammorna tillsammans med sina barn i skyddat boende tillfälligt.” (S3).

Citatet belyser att socialsekreterare beviljar skyddat boende till våldsutsatta mammor med sina barn när våldsutövare är uppsökande och kan fortsätta skada dem. Det framgår i tidigare forskning att syftet med skyddat boende till barn som bevittnar våld i nära relationer och mammor är för att hjälpa dem att befinna sig på en trygg plats tillfälligt tills de får hjälp med att ordna en flytt till en trygg plats där de kan stanna i under en längre period (Almqvist, Norlen och Tingberg, 2019).

6.0 Avslutande diskussion

Syftet med denna uppsats är att förstå hur socialsekreterare inom socialtjänsten beskriver hur barn påverkas av att bevittna våld i nära relationer för att kunna öka förståelsen om hur det påverkar socialsekreterarnas arbetssätt med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer. Uppsatsen undersöker socialsekreterarnas beskrivningar och inte de faktiska konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer eller socialsekreterarnas arbetssätt med dessa barn.

Första frågeställningen handlar om hur socialsekreterare beskriver vilken förståelse som de har om konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer. Socialsekreterare visar en medvetenhet om att olika våldsformer som barnet bevittnar påverkar konsekvensernas karaktär. Utifrån socialsekreterarnas beskrivningar framgår det att de saknar förståelse kring varför barn med andra kulturella bakgrunder är rädda för att öppna upp om våldet som de bevittnar. Socialsekreterare lyfter upp sin förståelse kring dem känslor som uppstår hos barnet efter att de öppnar upp om våld i hemmet såsom skam. Det framgår även i socialsekreterarnas beskrivningar att socialsekreterare erhåller kunskaper om att självbilden hos barn som bevittnar våld i nära relationer påverkas negativt till följd av att de försöker stoppa våldet som de bevittnar mot mamman. Socialsekreterare lyfter upp sina kunskaper om att barnets relation till föräldrarna innan våldet påverkar barnens mående, samt att barnets relation med minst en föräldrar bidrar till en snabbare återhämtning för barn som bevittnar våld i nära relationer. Socialsekreterare lyfter upp sin förståelse om hur barnets anknytningsrelation med mamman påverkas negativt av våldet som de bevittnar mot mamman. Utifrån socialsekreterarnas beskrivningar framgår deras medvetenhet om att barn som bevittnar våld i nära relationer lever i en miljö som präglas av hot och skrik. Socialsekreterare beskriver sina kunskaper om att barn som bevittnar våld i nära relationer har svårt att öppna upp om sina känslor under utredningsprocessen. Utifrån socialsekreterarnas beskrivningar framgår det att de har kunskaper om att barn som bevittnar våld i nära relationer drabbas av olika långsiktiga effekter i olika livsområden såsom sämre presentation.

Andra frågeställningen handlar om hur socialsekreterare beskriver hur deras förståelse om konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer påverkar deras arbete med att stödja dessa barn. Utifrån socialsekreterarnas beskrivningar framgår det att de arbetar med

att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer när det framkommer information från olika aktörer som belyser hur barn drabbas genom att de aktualiserar dessa barnen hos socialtjänsten. Ett annat sätt som socialsekreterare beskriver att de arbetar med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer är genom att de utifrån inkommen information om att barnet behöver akut hjälp genomför en skyddsbedömning inom 24 timmar för att undersöka om det finns behov för att inleda en utredning. Utifrån socialsekreterarnas beskrivningar framgår det att socialsekreterare beskriver att sin förståelse om vilka konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer under förhandsbedömningen påverkar deras beslut inom 14 dagar om att inleda en utredning eller inte. Utifrån socialsekreterarnas beskrivningar framgår det även att socialsekreterare beskriver att de skapar sin förståelse om barnets situation under informationsinsamlingen genom olika referenspersoner såsom skola myndighetspersonal och vårdnadshavare. Det framgår även att socialsekreterare beskriver att annat sätt som deras förståelse om vilka konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer påverkar deras arbetssätt med att stödja dessa barn. Detta genom att de beskriver att de är medvetna om att det finns olika reaktionsmönster hos olika barn, därmed kartlägger dem barnets situation för att bedöma vilka insatser som de ska erbjuda dem.

Ett annat sätt som socialsekreterare beskriver hur sin förståelse om vilka konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer påverkar deras arbete med att stödja dessa barn. Detta genom att använda sin förståelse om konsekvenserna samt en kartläggning av barnens behov för att göra en bedömning om vilka insatser som är lämpliga. Utifrån socialsekreterarnas beskrivningar framgår det att de beskriver vilka kunskaper som de har om dem olika insatserna som de använder för att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer. Insatser som nämns av socialsekreterare är öppenvårdsinsatser, familjehemsplaceringar utifrån socialtjänstlagen men även utifrån lagen om vård av unga när vårdnadshavarens samtycke till frivilliga insatser saknas samt skyddat boende.

Studien inkluderar en litet urvalsgrupp med sex socialsekreterare, därmed dras inga generella slutsatser utifrån det empiriska datamaterialet eftersom att urvalet är begränsat. Det är viktigt att forskningen om ämnet fortsätter för att det råder fortfarande brister i socialtjänstens arbete med barn som bevittnar våld i nära relationer som är en sårbar grupp som oftast går miste av skydd och stöd de behöver. Utifrån studiens resultat kan man forska vidare om hur socialsekreterare beskriver hur våld i nära relationer påverkar mammans föräldraförmåga och

vilka insatser som socialtjänsten kan erbjuda henne och barnet i syfte att förbättra anknytningsrelation mellan dem.

Detta är viktigt att forska om eftersom studiens resultat har visat att barn som bevittnar våld i nära relationer utvecklar otrygga anknytningsrelationer till sina anknytningspersoner som ofta är den våldsutsatt mamma. Barn som bevittnar våld i nära relationer är en viktig och stor grupp i samhället som har rättigheten till att leva ett liv utan våld och hot.

7.0 Referenslista

Ahrne, Göran & Ulla Eriksson-Zetterquist (2015). Intervjuer. I: Ahrne, Göran & Peter Svensson (red.) Handbok i kvalitativa metoder. 2:5 uppl. Stockholm: Liber.

Ahrne, G., och Svensson, P. (2015). Handbok i kvalitativa metoder. Stockholm: Liber.

Almqvist, Kjerstin; Norlen, Anna och Tingberg, Björn. (2019). Barn, unga och trauma att uppmärksamma, förstå och hjälpa. Estland: Natur och kultur.

A.Poole, T. Beran, W.Thurston (2008). Direct and indirect services for children in domestic violence shelters. Journal of Family violence, Vol.23 (8), pp.679-686

Blomberg, Staffan & Duner, Anna (2016), Biståndshandläggarens yrkesroll och handlingsutrymme, Johansson, Stefan & Dellgran, Peter & Höjer, Staffan (red). *Människobehandladeorganisationer - Villkor för ledningen, styrning och professionellt välfärdsarbete*. Stockholm. Natur & Kultur.

Bernstein, Rosemary E. Timmons, Adela C & Lieberman, Alicia F. (2019) Interpersonal violence, maternal perception of infant emotion, and child-parent psychotherapy, Journal of Family Violence, 34(4):309-320.

Broberg, A.G., Almqvist, K., Almqvist, L., Källström-Cater, A., Eriksson, M., Forsell, A.,... Sharifi, U. (2011). Support service to children exposed to intimate partner violence {Stöd till barn som upplevt våld mot mamma}. In D. o. Psychology (Ed.). Gothenburg University: Department of psychology. ISBN 978-91-633-9122-4

Bryman, Alan (2018). Samhällsvetenskapliga metoder. 3uppl. Stockholm: Liber.

Berkowitz, S J. & Marans, S. (2006). Crisis Intervention: Secondary Prevention for Children Exposed to Violence. I: Feerick, M. M., & Silverman, G.B., (red.) Children exposed to violence, Baltimore, MD, US: Paul H Brookes Publishing

Broberg, A., Almqvist, L., Axberg, U., Grip, K., Almqvist, K., Sharifi, U., Iversen, C. (2011). Stöd till barn som upplevt våld mot mamma - Resultatet från en nationell utvärdering. Göteborg: Goteborg University.

- Bidonde, J., & Meneses, J. (2017). The effect of interventions for children who have experienced violence in close relationships: an overview of reviews. Rapport - 2017. Oslo: Norwegian Institute of Public Health.
- Broberg, A., et al., Utveckling av bedömningsinstrument och stödinsatser för våldsutsatta barn, (2015), Psykologiska Institutionen, Göteborgs Universitet: Göteborg.
- Broberg, Anders; Granqvist, Pehr; och Mothander, Risholm, Pia. (2020). Anknytningsteori andra utsökade utgåvan. (2 uppl). Lettland: Natur och kultur.
- Buckley, Helen, Stephanie Holt och Sadhbh Wheelan (2007) Listen to me! Children's experiences of domestic violence. *Child Abuse Review* 16(5): 296-310. doi: 10.1002/car.995.
- Broberg, A , Granqvist, P., Ivarsson T. & Risholm Mothander, P . (2010). Anknytningsteori. Betydelsen av nära känslomässiga relationer. Finland: Bokförlaget Natur & Kultur.
- Bernstein, Rosemary E. Timmons, Adela C & Lieberman, Alicia F. (2019) Interpersonal violence, maternal perception of infant emotion, and child-parent psychotherapy, *Journal of Family Violence*, 34(4):309-320.
- Dalen, Monica (2015). Intervju som metod. Oslo: Gleerups utbildning AB.
- Dalen, M. (2008). Intervju som metod. Malmö: Gleerups.
- Devaney, John (2008) Inter- professional working in child protection with families with longterm and complex needs. *Child Abuse Review* 17(4): 242-261.
- Downs, W. R., Smyth, N. J., & Miller, B. A. (1996). The relationship between childhood violence and alcohol problems among men who batter: An empirical review and synthesis. *Aggression and Violent Behavior*, 1, 327-344.
- Enander, Viveka, Holmberg, Carin och Lindgren, Anne-Li (2013). Att följa med samtiden - Kvinnojoursrörelse i förändring. Stockholm: Atlas Akadem
- Ehrensaft, M.K., Cohen, P., Brown, J., Smailes, E., Chen, H., & Johnson, J.G. (2003). Intergenerational transmission of partner violence: A 20- year prospective study. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 71, 741-753.
- Eriksson-Zetterquist, Utta (2015) Mixed methods I: Ahrne, Göran & Svensson Peter (red.) Handbok i kvalitativa metoder. Malmö. Liber.

Eriksson, Maria (med Helene Biller och Dag Balkmar (2006) Mäns våldsutövande _ barn upplevelser: en kartläggning av interventioner, kunskap och behov, Stockholm: Fritzes

Eriksson, M. (2011). Contact, Shared Parenting, and Violence: Children as Witnesses of Domestic Violence in Sweden. *Law policy and the familj*. Vol 25(2) S.165-183.

Eriksson, Maria; Källström, Cater; Åsa och Näsman Elisabet (red).. 2015. Barns röster om våld att lyssna tolka och förstå, Malmö: Gleerups.

Fantuzzo, J. W., DePaola, L.,M., Lambert, L., & Martino, T. (1999). Effects of interparental violence on the psychological adjustment and competencies of young children. *journal of Consulting and Clinical Psychology*, 59, 258-265.

Graham-Bermann, S.A., Lynch, S., Banyard, V., Devoe, E. R., & Halabu, H. (2007). Community-based intervention for children exposed to intimate partner violence: An efficacy trial. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 75(2), 199-209. doi:10.1037/0022-006x.75.2.199

Grip, Karin K, Almqvist, Kejerstin, Axberg, Ulf & Broberg, Anders G (2013). Children Exposed to Intimate Partner Violence and the Reported Effects of Psychosocial Interventions. *Violence and Victims* 28 (4). ss.635-655.

Graham-Bermann, S. A. & Hughes H. M. (2003). Intervention for Children Exposed to Interparental Violence (IPV): Assessment of Needs and Research Priorities. *Clinical Child and Family Review*, 6 (3): 189-203

Hearn, J. (2012) “the sociological significance of domestic violence: Tension, para-doxes an implications”, *Current sociology* 61 (2): 152-170.

Holmberg, C. (2006) *Kärt barn har många namn*. (Opublicerat manus).

Holmberg, Carin, Enander, Viveka & Lindgren, Anne-li, (2015). “Ett litet ord betyder så mycket” - Alianseringen, Handlingslanen och betydelseförskjutningar av begreppet mäns våld mot kvinnor i, *Sociologisk forskning* 52:3, 257-278

Humphreys, Catherine (1999) Avoidance and confrontation: Social work practice in relation to domestic violence and child abuse, *Child & Family Social Work* 4(1): 77-87.

- Humphreys, C., Mullender, A., Lowe, P., Hague, G., Abrahams, H., & Hester M. (2001). Domestic Violence and Child Abuse: Developing Sensitive Policies and Guidance. *Child Abuse Review*, 10, 183-197.
- Henning, K., Leitenberg, H., Coffey, P., Bennett, T., & Jankowski, M. K. (1997). Long-term psychological adjustment to witnessing interparental physical conflict during childhood. *Child Abuse and Neglect*, 21, 501-515.
- Johansson, Roine (2007). *Vid byråkratins gränser: om handlingsfrihetens organisatoriska begränsningar i klientrelaterat arbete*. 3. uppl. Lund: Arkiv
- Jaffe, P. G., Wolfe, D. A., & Wilson, S. K. (1990). *Children of battered women*. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications.
- Jouriles, E. N., McDonald, R., Spiller, L., Norwood, W.D., Swank, P. R., Stephens, N., Buzy, W.M. (2001). Reducing conduct problems among children of battered woman. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 69(5),774-785
- Janson, S. (2010). *ATT FRÅGA OM VÅLDSUTSATTHET SOM EN DEL AV ANAMNESEN - Barn som lever med våld i hemmet*. Utdrag ur NCK- rapport 2010:04.
- Karlsson J., Pettersson T., Roxell L., och Tiby E., (2012). *Det blir vad vi gör det till! I: Frågor, fält och filter. Kriminologisk metodbok*. Lund: Studentlitteratur.
- Kjellgren, C., Nilsson, D., & Thulin, J.(2017). Implementering av en strukturerad behandlingsmodell vid barnsmisshandel - ett tioårsperspektive. *Socialmedicinskt tidskrift*.
- Kalman, H., & Lövgren, V. (2012). *Etik i forskning och etiska dilemma: en introduktion*. I H. Kalman & V. Lövgren (red.), *Etiska dilemma: forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet* (s. 7-20). Malmö: Gleerups.
- Lindell, Charlotta & Svedin, Carl Göran (2004). Social services provided for physically abused children in Sweden: background factors and interventions. *International Journal of Social Welfare*, 13 (4): 277 - 354.
- Lundström, T. & Vinnerljung, B. (2001) *Omhändertagande av barn under 1990-talet*. I Szebehely, M. (Red) *Välfärdstjänster i omvandling*. SOU 2001:52. Stockholm: Fritzes
- Lyckner, B., och Metell, B. (2001). *Att hjälpa på rätt sätt*. I Metell, B. (Red), *Barn som ser pappa slå*. Stockholm: Gothia.

- Levendosky, Alytia A. Bogat. G. Anne & Martinez-Torteya, Cecilia (2013) PTSD Symptoms in Young Children Exposed to Intimate Partner Violence, *Violence Against Women*, 19 (2): 187-201.
- Lipsky, M. (2010). *Street-level Bureaucracy. The Dilemmas of Individuals in Public Service*. New York: Russell Sage Foundation.
- Leviner, P. (2013). Child protection under Swedish law__legal duality and uncertainly. *European Journal of Social Work*. Vol 17(2).
- Lundberg & Bergmark (2021) Self-perceived competence and willingness to ask about intimate partner violence among Swedish social workers, *European Journal of Social Work*, 24:2, 1989-200,
- McGee, Caroline (2000) *Childhood Experience of Domestic Violence*. London: Jessica Kingsley.
- Münger, A+C., & Mattsson, T. (2018) 'The needs of the child have been met': preliminary assessments regarding domestic violence in Swedish Child Protections Services. *Nordic Social Work Reserach*. Vol 10 (2). s. 100-113
- Olsson, H. & Sörensen, S. (2011). *Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. 3. Uppl. Stockholm: Liber.
- Payne, M. (2015). *Modern teoribildning i socialt arbete*. (4uppl.). Stockholm: Natur & Kultur.
- Røkenes, O.H. & Hanssen, P-H. (2016). *Bära eller inte brista: Kommunikation och relationer i arbete med människor* 2 uppl. Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Ritzer, G. (2009) *Sociologisk teori*. Malmö, Liber
- Rivett, M., Howarth, E., & Harold, G. (2006). 'Watching from the Stairs': Towards an Evidence-based Practice in Work with Child Witnesses of Domestic Violence. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 11 (1): 103-125.
- Rennstam, Jens & David Wästerfors (2015). *Från stoff till studie: om analysarbete i kvalitativ forskning*. Lund: Studentlitteratur AB.

Rod, Per Arne., Iverson, Anette Christine., & Underlid, Kjell. (2013). The child welfare service's assessments in custody case that involve minors. *European Journal of Social Work*, 16 (4): 470-488.

Socialstyrelsen (2016). *Våld- Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete mot våld i nära relationer*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Smith, Curtis, & Anderson, Leon. (2018). Fitting stories: Outreach worker strategies for housing homeless clients. *Journal of Contemporary Ethnography*, 47 (5): 535-550.

Sorensen, Kresta M. (2019). The impact of political guidelines on participation of children and families' network in the risk assessment process. *Nordic Social Work Research*, 9 (3): 250-261.

Socialstyrelsen (2015) *Effekter av föräldrastöd. Redovisning av en nationell utvärdering på uppdrag av Socialstyrelsen*. Stockholm: Socialstyrelsen.

SFS 2001:453 Socialtjänstlagen. Stockholm: Socialdepartementet

Sinisalo, Eveliina & Moser Hällén, Linn (2018) *Våld i nära relationer: Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Stockholm: Liber.

Stiller, A., Neubert, C., & Krieg, Y. (2021). Witnessing intimate partner violence as a child and associated consequences. *Journal of Interpersonal Violence*, , 88626052110551-8862605211055147.

Searles B. & Meara, M. (1999) Affective dimensions of attachment styles: Exploring self-reported attachment style, gender, and emotional experience among college students. *Journal of Counseling Psychology*, 46(2), 147-158.

Ticu, Ioan (2020) Short Incursion in the history of Domestic Violence, *Mentality Education Novelty: Law*, (1):35-46

Vetenskapsrådet. (2017). God forskningssed (978-7207-352-3). Hämtad 2019-03-17

Wendt Höjer, Maria (2002) *Rädslans Politik: våld och sexualitet i den svenska demokratin*. Malmö, Liber.

Weiss, J.A., McMullin, J., Waechter, R. & Wekerle, C. (2011) Child Maltreatment, Adolescent Attachment Style, and Dating violence: Considerations in youths with Borderline-to-Mild

Intellectual Disability. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 9(5), 555-575.
doi. 10.1007/s11469-011-9321-x

Wessells, Michael G och Kostenly, Kathleen (2021) Understanding and Ending Violence Against Children: A Holistic Approach, *American Psychological Association*, 27 (1): 3-23.

Widom, C. S. (1989). Does violence beget violence: A critical examination of the literature. *Psychological Bulletin*, 106, 3-28.

Yin, Robert. K. (2013) *Kvalitativ forskning från start till mål*. Danmark: studentlitteratur.

Åkerlund, N., & Sandberg, L. J. (2017). Children and violence interactions: Exploring intimate partner violence and children's experiences of responses. *Child Abuse Reviv*, 26(1), 51-62. <https://doi.org/10.1002/car.2438>

Öberg, Peter (2015) *Livshistorieintervjuer*. I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. 2:5 uppl. Stockholm:Liber.

Östberg, Francesca (2010) *Bedömningar och beslut: Från anmälan till insats i den sociala barnvården*. Doktorsavhandling. Stockholm: Stockholms universitet.

Överlien, Carolina. 2007. Barn som upplever pappas våld mot mamma- vad säger forskningen?

Van Ufford, S., Heimer, M., Schon, U-K., & Linell, H. (2022). The Swedish social services' police reporting and children's access to protection and support in child abuse cases: A quantitative content analysis. *ScienceDirect*. Vol 133 (7).

8. 0 Bilagor

Informationsbrev (Bilaga 1)

LUNDS UNIVERSITET

Socialsekreterarnas egna beskrivningar av konsekvenser för barn som bevittnar våld i nära relationer och socialtjänstens arbetssätt

Hej!

Jag heter Ola Majeed, socionomstudent på Lund Universitet sista året och ska nu skriva mitt examensarbete. Uppsatsen handlar om att förstå hur socialsekreterare inom socialtjänsten beskriver hur barn påverkas av att bevittna våld i nära relationer för att kunna öka förståelsen om hur det påverkar socialsekreterarnas arbetssätt med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer. Uppsatsens syfte samt frågeställningar kommer att undersökas med semistrukturerade intervjuer för att sedan analyseras och bearbetas utifrån en tematisk analysmetod. De teoretiska utgångspunkterna som kommer användas för att besvara studiens frågeställningarna är systemteorin i kombination med gräsrotsbyråkrater, handlingsutrymme och yrkeskompetens. Urvalskriterier har formats för att kunna avgöra vilken respondent som är lämplig för studien. Respondenten ska vara yrkesverksam socialsekreterare inom socialtjänsten, främst barn och familj och har minst 2 års erfarenhet av att arbeta med barn som bevittnar våld i nära relationer och våldsamma familjer. Ett annat kriterium är att respondenten också ska ha socionomexamen.

Det är frivilligt att delta på intervjun och anmälan till intervjun sker genom att fylla i pappret med urvalskriterier som också inkluderar tillgängliga tider att välja mellan. Intervjun pågår under max en timme och du som en respondent har rätt att avbryta intervjun när som helst. Samtycke till deltagande inhämtas skriftligen genom att du fyller i samtyckesblanketten, men även muntligt innan intervjun börjar. Det är viktigt att informera att intervjun kommer att bli inspelad för att sedan kunna transkriberas. Det transkriberade datamaterialet kommer endast användas i vetenskapliga syfte. Det transkriberade datamaterialet och materialet som kommer att användas i studien kommer att utesluta all uppgifter som skulle kunna bidra till att din identitet som en respondent identifieras. Studiens urvalsgrupp kommer att inkludera socialsekreterare från olika geografiska delar i Sverige för att hindra identifiering av respondents identiteter utesluts följande uppgifter: Namn, ålder, län, kommun samt stadsområde. Det kommer endast nämnas att respondenterna arbetar inom barn och familj i socialtjänsten i olika delar av Sverige. Inspelningarna och det transkriberade datamaterialet förvaras med hög noggrannhet och försiktighet för att hindra att en utomstående tar del av uppgifterna. Inspelningarna kommer att raderas när det transkriberade datamaterialet är färdigskrivet. Det är också viktigt att du blir informerad om att den slutgiltiga

versionen av uppsatsen kommer att publicerad på publiceringssidan vid Lund Universitet där alla vetenskapliga uppsatser blir tillgängliga för allmänheten. Uppsatsen kommer även att skickas till dig som deltar i studien i syfte att bekräfta att det har genomförts en korrekt tolkning av dina svar i studien. Nedan följer även kontaktuppgifter till mig som är författaren till studien men även till min handledare.

Med Vänliga Hälsningar

Ola Majeed

ol5420ma-s@student.lu.se

0739052116

Carina Gallo

carina.lovisa.gallo@gmail.com

Samtyckesblankett (Bilaga 2)

LUNDS UNIVERSITET

Socialhögskolan

Examensarbete

Handledare : Carina Gallo

Skribent : Ola Majeed

Socialsekreterarnas egna beskrivningar av konsekvenser för barn som bevittnar våld i nära relationer och socialtjänstens arbetsätt

Skriftlig samtycke till medverkan i intervjun om *Socialsekreterarnas egna beskrivningar av konsekvenser för barn som bevittnar våld i nära relationer och socialtjänstens arbetsätt*

Jag har tillägnat mig informationen i informationsbrevet och lämnar mitt samtycke till att medverka i intervjun. Jag är införstådd med att intervjun kommer att spelas in, transkriberas för att sedan användas i ett examensarbete i socialt arbete. Jag är informerad om att min medverkan är frivillig och att jag kan avbryta min medverkan. Jag godkänner att arbetet publiceras offentligt förutsatt att mina uppgifter inte kan identifieras och är anonyma.

Jag samtycker härmed till att medverka i studien.

.....
Underskrift

.....
Ort och datum

.....
Namnförtydligande

Urvalskriterier & Tider för intervjun (Bilaga 3)

LUNDS UNIVERSITET

Socialhögskolan
Examensarbete
Handledare : Carina Gallo
Skribent : Ola Majeed

Socialekreterarnas egna beskrivningar av konsekvenser för barn som bevittnar våld i nära relationer och socialtjänstens arbetssätt

Urvalskriterier & Tider för intervjun

Fyll i kriterium som du uppfyller

Har du socionomexamen?

- Ja, jag tog examen år
- Nej

Har du erfarenhet av att arbeta med barn som bevittnar våld i nära relationer

- Ja, jag har arbetat med den målgruppen i år.
- Nej

Arbetar du i socialtjänsten idag? om ja, ange vilken avdelning

Ange vilken tid som du kan delta i intervjun

Intervjuguide (Bilaga 4)

Bakgrund

- Hur gamla är ni?
- När började ni att läsa till socionom och när du tog examen?
- Hur länge har ni arbetat på denna arbetsplats?
- Varför har ni valt att arbeta med detta yrke samt målgruppen?
- Vilka andra erfarenheter har ni av att jobba med barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Har ni läst andra utbildningar utöver socionomutbildningen?
- Har ni gått på andra utbildningar som fokuserar på barn som bevittnar våld i nära relationer under er arbetstid?

Konsekvenser som drabbar barn som bevittnar våld i nära relationer

- Hur skulle ni beskriva hur barn påverkas av att bevittna våld i nära relationer långsiktigt och kortsiktigt?
- Hur skulle ni beskriva hur barnets skolgång påverkas av att bevittna våld i nära relationer?
- Hur skulle ni beskriva hur barnets anknytningsrelation till sina anknytningsfigurer påverkas till följd av att de bevittnar våld i nära relationer?
- Hur skulle ni beskriva vilken relation barn som bevittnar våld i nära relationer har till våldsutövare?
- Hur skulle ni beskriva vilka riskfaktorer det finns för barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Hur skulle ni beskriva hur barn som bevittnar våld i nära relationer berättar om våldet som de bevittnar?
- Skulle ni vilja tillägga något mer om konsekvenser som drabbar som bevittnar våld i nära relationer som ni tycker är relevant?

Arbeta med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer

- Hur får ni kännedom om att ett barn bevittnar våld i nära relationer?

- Vilka kan göra orosanmälningar om barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Hur arbetar ni med inkomna orosanmälningar om barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Vilket bedömnings sätt använder ni av när ni gör en skyddsbedömning om ett barn som bevittnar våld i nära relationer?
- När beslutar ni att inleda en utredning när ni får information om ett barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Vilka informationskällor använder ni av när ni samlar in information under förhandsbedömningen?
- Vilket utrymme har föräldrarna för att bestämma vilka kontakter som ska tas under utredningens gång?
- Vilka bedömningskriterier använder ni av när ni fattar beslut om vilka insatser som ska erbjudas till barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Vilka insatser brukar ni rikta till barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Vilka svårigheter brukar ni möta när det gäller bedömningen av vilka insatser som ska erbjudas till barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Vad tycker ni om insatserna som ni erbjuder barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Vilka svårigheter möter ni vid verkställning av insatserna som riktas till barn som bevittnar våld i nära relationer?
- Brukar ni erbjuda barnets anknytningsfigur stöd till följd av våld i nära relationer som förekommer i barnets hem? om ja, vilket isåfall?
- Vilket handlingsutrymme har ni i ärenden där barn bevittnar våld i nära relationer?
- Skulle ni vilja tillägga något mer om hur ni arbetar med att stödja barn som bevittnar våld i nära relationer som ni tycker är relevant?